

WAT IS ER MIS MET DE PVDA DIE AL JARENLANG OP EEN GLIJDENDE SCHAAL ZIT?

LIWWADDERS NOVEMBER 2025

NEEM MEE
ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN

liwwadders

GERARD EN HETTY BOONSTRA: WE WERDEN OPZIJ GEDUWD DOOR DE REUZEN

De Lachende Koe WE HEBBEN VOL GAS GEGEVEN PAG 6	Martin Hulsinga WACHT NIET TOT DE SCHIJF CRASHT PAG 10	Slager Jack Melein SPIJT IS EEN TE GROOT WOORD PAG 11	André Keikes WIE TREURT ER NOG OM V&D? PAG 12	Priscilla Rinsma PATAT STOOFFLEES: ONZE TOPPER PAG 22
---	--	---	---	---

VERONTRUSTEND. SCHOLIEREN LOPEN OP DE REGENBOOGVLAGE TE SCHELDEN

Het Vrolijke Leven In Een Provinciehoofdstad

25 JAAR

liwwadders

STADSBLAD LIWWADDERS – ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN

Het Vrolijke Leven

In Een Provincie-
hoofdstad

MET COLUMNS VAN
Klaas Kasma
Eric Hoekstra

wadders

LIWWADDERS

SINT ZAT TE DENKEN WAT HIJ ZOU SCHENKEN!
NU WIST HIJ HET: EEN KLOEK POSITIEF JUBILEUMBOEK!!

SINT ZAKARIË

NU WIST HIJ HET: ELKE

Harmen van Bommel, Jeroen van Bommel, Jeroerd van Bekkum, Gerrit Benner, Joe Biden, Beern Bilker, Anne Boelens, Sjoerd Bootsma, Wolter Boterhoek, Fokke Douma, Willem Duys, Fred ter Elst, Piet Eisma, Marijke van Essen, Peter Faber, Marco Florijn, Sjoerd Galema, Henk Geertman, Hans Glasz, Nol Hoekstra, Bas Hollenberg, Klaas Jansma, Rob de Jong, Ira Judkovskaja, Reitze Ketellapper, Hein Kocken, Frits Kooij, Jan Kroon, Fokke Laanstra, Elke Lok, Harke van der Meer, Jan van der Meulen, Femke Molenaar, Paul van der Monde, Piet Muizer, Barack Obama, Piet Paulusma, Hedzer Pekel, Gordon Ramsay, Jeroen Rodenburg, Jan Riedstra, Jan de Roos, Maarten Ruiz, Klaas Siderius, Ype Smeding, Sjoerd Soeters, Lex Tichelaar, Donald Trump, Pieter Tuinman, Kees van Twist, Robert Veenstra, Albert Verlinde, Petra Vlutters, Aukje de Vries, Marlise Vroom, Ingrid Wagenaar, Jesse Wassenaar, Hans Wiegel, Roel de Wilde, Rinze Yntema, Bonne van der Zee, Jan Zeinstra.

2 gangen €29,-*
3 gangen €33,-*

*Vrijdag €2,- toeslag, zaterdag €3,- toeslag

*Vrijdag €2,- toeslag.
*Zaterdag €3,- toeslag

Eetcafé
Lachende Koe!

Reserveren: telefonisch of via whatsapp
06 20 72 70 88 | info@dekoeeleeuwarden.nl
Grote Hoogstraat 16-20 | Leeuwarden

www.oldehove-recycling.nl

De markt sal altyd blieve,

Door Andries Veldman
Foto: Marchje Andringa

Voor groenteman Gerard Boonstra zijn het zijn laatste weken op de Leeuwarder vrijdag- en zaterdagmarkt. In januari geeft hij het stokje door aan Chris Vlier uit Apeldoorn. 'Ik hew vanaf mien fyftiende in die wereld sitten. Je hebt maar één leven.'

Zo'n drie jaar geleden kwam Boonstra, samen met zijn vrouw Hetty, tot het besef dat het roer om moest. 'Meensen om oans heen verdwenen. Dur komt om moment dat je segge: ik bin 61, wil ik so ferder tot mien seventechste? Gerard en Henny staken de koppen bijelkaar en besloten hun heil te gaan zoeken in Spanje. Aan de Costa Blanca bivakkeren ze vanaf januari eerst zes weken in een vakantiehuis om te kijken of het bevalt, of dat de verveling toeslaat. 'Je moet dat ondervinden. Ik denk dat die verveling wel wat meevalt, we houden allebei van fietsen. Maar ik begin ook met een cursus Spaans.' Wat de toekomst brengen moge is ongewis. Eerder zat Boonstra al eens op een heftruck in Valencia. Daar kwam hij er achter dat de lonen in Spanje beduidend lager liggen. 'Ik zag me daar niet per dag op die heftruck zitten voor twee geeltjes na een hele dag werken.'

De naam Boonstra is onlosmakelijk verbonden met de markt en de handel in groenten. Vader en moeder Geert en Betty bestierden een groothandel die gevestigd was op de Oosterkade. De grootouders zaten ook in die handel. Oudere Liwwadders herinneren zich nog moeiteloos de opgestapelde kratten die langs de gracht stonden. Geert Boonstra stond met een bakfiets met vers fruit voor het Leeuwarder station. 'Hij verkocht sinaasappelen, mandarijnen en chocola. 'In 1977 kwam ik als dertienjarige in de handel. Ik maakte helaas mijn detailhandelsschool niet af, die papieren heb ik later gehaald. Nu kan iedereen zonder papieren een winkel beginnen. Ik raad iedereen aan: ga naar school; zo niet, dan krijg je daar later spijt van.'

maar ik niet

Even had het grootheidsdenken de marktmann te pakken. 'Je wilde steeds meer. Op een gegeven moment hadden we tien of elf markten. Als je groot bent, verdien je meer geld. Denk je.' Gerard was meer manager dan koopman en moest ervoor zorgen dat alle plooiën glad gestreken werden en personeelsbeslommeringen opgelost. 'Als je zelf niet in de kraam staat, gaat de motivatie van het personeel omlaag en de opbrengsten evenzo. Je kenne je nyt in tweeen splitse. We kennen allemaal de uitspraak: ik wens u veel personeel.' Hetty, die na goedkeuring van vader Geert een onmisbare schakel in het groentenimperium werd ('We stonden voor La Venezia aan de Nieuweburen en mijn schoonvader keek scherp toe of ik kon rekenen.') zegt dat de ambitie van Gerard af en toe stevig opspeelde. 'Hij wilde een soort Doldersum worden, met allerlei zaken in de provincie.' Gerard: 'Ja, een zwik markthalen, dat leek me wel wat.'

Hetty: 'Maar de Doldersums, Van Looys en Altena's zijn allemaal verdwenen.' Gerard: 'Die deden net als wij in bulk. Maar mijn vader waarschuwde al: mensen kopen niet meer voor vijf kilo appels. De gezinnen zijn kleiner geworden en er staan steeds meer mannen in de keuken. Die willen mooie producten. Ze willen niet voor schut staan in de keuken.'

Ook in Jelsum, waar de Boonstra's in een grote loods allerlei activiteiten hebben ondergebracht zoals het opknappen van de marktkramen, verhuur aan een autohandelaar en een meubelbedrijf, werden groenten verhandeld. Hetty: 'We begonnen met speelgoed en daarna werd de hal opengesteld voor de verkoop van groenten en fruit. We hadden wel drie kassa's op een rij staan.' In de loods is ook een intern cafeetje annex kantine gevestigd. Hier staat de muziekinstallatie van Gerard opgesteld, want diep in zijn hart

was hij liever een gevierd vertolker geworden van het smartlap-penggenre à la André Hazes. 'Ik sing dy de tranen in de ogen.' Als hij de juiste afslag had genomen was hij wellicht een grote in het vak geworden, vertelt de zingende groenteman aan de lange stamtafel met daarop een weegschaal als asbak. Er was namelijk een kruiwagen in de buurt, in de persoon van mediaman Ruud Hendriks. 'Dat was ooit de rechterhand van John de Mol. Samen verkochten ze hun bedrijf aan het Spaanse Telefonica en werden hierdoor multimiljonair. Het toeval wil dat de inmiddels ex-vrouw van Hendriks een nicht is van de Boonstra's. 'Hij zag wel wat in mij. Misschien had ik toen door moeten pakken.' Maar of hij écht gelukkig in de showbizwereld was geworden? Hetty: 'Ruud bekende aan zijn vrouw dat hij een vriendin in Amerika had. Ze claimde meteen de helft van zijn miljoenen en vertrok naar Bonaire, waar ze nu een mooi resort uitbaat.'

'Toen de Reuzen kwamen werden we gewoon opzij geduwd'

EIND JANUARI VERTREKEN DE BOONSTRA'S NAAR SANTA POLA IN DE PROVINCIE ALICANTE. 'DUR IS GIEN KERKHOF WAAR UN BANK STAAT. WE GAAN OP PROEF.' HETTY: 'VOOR MIJN GEZONDHEID IS ZON VAN BELANG. WE GAAN, DAT IS HET IDEE, IN DE WINTER NAAR SPANJE EN IN DE ZOMER WEER NAAR JELSUM.' GERARD: 'AS JE SEVENTECH BINNE DAN WETE JE NYT HOE DE PIJLEN ER DAN FOORSTAAN. DE KUNST IS OM JE NIET TE VERVELEN. JE GAAT NIET IEDERE DAG TWINTIG KILOMETER FIETSEN. EN MISKIEN SEIT GROSSIER IJSSELMUIDEN: GERARD, KEST DAAR US EVEN KIEKE OF ER OEK HANDEL TE HALEN IS?'

'Bij de gemeente is weinig liefde voor de markt te bespeuren'

'De markt is ook veranderd, vergeet dat niet', zeggen Hetty en Gerard. Hetty: 'Met de verkoopwagen reed ik alleen naar het Willem Alexanderplein. Is die markt er nog? Wie staat er nog in Bilgaard?' Van de gemeente Leeuwarden is weinig liefde voor de markt te bespeuren, zeggen beide ondernemers. 'Het heen en weer slingeren van plek is niet bevorderlijk voor de markt. Toen de Reuzen kwamen, werden we gewoon opzij geduwd. De markt moest wijken. Compensatie? Ho maar. Ut gremitechhyd binne we op vakantie gaan naar Dútsland. De gemeente vindt ons lastig.' Gerard: 'Vroeger kon je de oliebolenkramen op één hand tellen. Nu staan ze overal. Valt er dan nog wat te verdienen? Wat ik niet begrijp is dat er zo weinig allochtone marktondernemers zijn. Daar had ik er meer van verwacht.'

Het Stadsblad Liwwadders (sinds 1998) wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Klaas Kasma, Henk Weiland, Luuk Inberg, Anton Feddema (vormgeving), Marchje Andringa (fotografie) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden en in de randgemeenten (zie op pagina 5). Daarnaast wordt de krant geplaatst op onze website www.liwwadders.nl Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter, Instagram (Roosmarijn Haring) en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentieverkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaars serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl Stadsblad Liwwadders wordt gedrukt bij Flevodruk in Harlingen.

!!OPROEP!!

WIE (JONG OF OUD, M/V/X) HEEFT ZIN OM ARTIKELEN TE SCHRIJVEN VOOR LIWWADDERS? KIES JE EIGEN ONDERWERP OF SCHUIF AAN BIJ ONZE GEZELLIGE REDACTIEVERGADERING.

REACTIE NAAR [INFO@LIWWADDERS.NL](mailto:info@liwwadders.nl) OF BEL NAAR TEL. 058-2133138

Klanten waarderen het dat we hier nog voluit service verlenen

Advertorial • Foto: Simon van der Woude

Service en onderhoud zijn de kernbegrippen die bij Carwash Fokkinga aan de De Ruyterweg hoog in het vaandel staan. ‘Daar zetten we ons dagelijks voor in. En dat al meer dan vijftig jaar’, zegt Johan Rodenhuis. Samen met zijn vrouw Wytske Rodenhuis-Fokkinga houden ze de autowasstraat in deze markante stadswijk draaiende. ‘Klanten waarderen het zeer dat we hier nog voluit service verlenen. Ouderwetse degelijke service. Daar rijden ze graag voor om.’

De wasstraat en de verhuur van aanhangwagens zijn de core business van Carwash Fokkinga. ‘Wij houden van ons vak en zijn niet benauwd om een stap extra te zetten. En natuurlijk kun je bij ons nog altijd tanken van 7 tot 21 uur en dat zeven dagen per week. Zelfs met bediening, als het zo uitkomt.’

Ook de klanten van postbedrijf DHL weten de locatie aan de De Ruyterweg moeiteloos te vinden. ‘Dat was de laatste tijd een gekkenhuis. Ze vinden het lekker gemakkelijk om hun postzaken hier af te wikkelen’, aldus Rodenhuis. ‘We wijzen de klanten dan en passant op de verkoop van petroleum voor verplaatsbare kachels waar we mee zijn begonnen. Dat is goedkoper dan gas.’

Ook voor de huur van een aanhanger zijn de prijzen uiterst concurrerend. ‘Ik denk niet dat je dat goedkoper vindt: 17,50 euro per ochtend of middag. En dan haken we de kar ook nog voor je aan de auto. Nogmaals: het is een kleine moeite. Dit is nog een bedrijf waar service verleend wordt zoals iedereen ook graag zou willen krijgen. Ook als het gaat om het tanken aan de pomp zijn wij niet te beroerd om te helpen. De meeste klanten maken overigens gebruik van de automaat die dag en nacht werkzaam is.’

De winterperiode nodigt uit om extra zorg te besteden aan de auto. ‘Goed onderhoud met de beste materialen zorgt voor behoud van de auto. Alles wordt duurder en dan zeg ik: beperk de schade met goed onderhoud. Het zorgt voor een langere levensduur.’

‘Beperk de schade met goed onderhoud’

Rodenhuis drukt ten gunste van zijn klanten op allerlei manieren de kosten. ‘Waarom de huur van onze aanhangers zo laag is? Dat komt omdat we die aanhangers in eigen beheer hebben en het

onderhoud zelf verzorgen. Dat is de eerste winst voor de klant. We hebben hier geen mannetje rondlopen die bij alle karren langs moet. Zelfs voor een autoambulance, een platte kar,

kan men bij ons terecht. Niet voor niets bestaat dit bedrijf al 53 jaar.’

AUTOWASSTRAAT FOKKINGA
DE RUYTERWEG 98 • T. 058-2151047

KLAAS K. TE L. HET BESTAAT NOG, DACHT IK BLIJ. MENSEN DIE IN HET GOEDE GELOVEN EN DAT UITDRAGEN

Met het keeshondje van de buurvrouw liep ik de stad in. Op straat zag ik een aantal mensen lopen in lange gewaden die op een trommeltje sloegen. Hun hoofden waren kaalgeschoren op een klein staartje na, en ze zongen aan één stuk door ‘Hare Krishna, Hare Krishna, Krishna Krishna, Hare Hare.’ Het bestaat nog, dacht ik blij. Mensen die in het goede geloven en dat uitdragen. Ik zong binnensmonds even met hen mee. De achterste man van het groepje zag dat ik met belangstelling naar ze keek en gaf me een kaartje waar de tekst van het liedje op stond. Deze tekst onthoud ik zo wel hoor, zei ik tegen hem. Maar hij drong erop aan dat ik het kaartje aannam. Eigenlijk werd ik wel heel blij van dat groepje met hun trommeltje. Misschien moet ik me wat in het boeddhisme verdiepen, bedacht ik toen ik met een vredig gevoel met de buurkees verder liep.

Tien stappen later ebde dat gevoel weg toen een meisje dat met haar telefoon bezig was tegen me aanliep. Ik zei sorry en zij zei: uitkijken ouwe. Toen verdween mijn vredige gevoel wel een beetje maar ik vertelde haar rustig dat ze niet met een telefoon voor haar kop over straat moest lopen. Dat er dan ongelukken kunnen gebeuren. Toen noemde ze mij een idioot en ik zei tegen haar Hare Krishna. Het werkt wel, dat boeddhisme, dacht ik even later. Als ik die mensen zo net niet was tegengekomen, had ik teruggescholden toen

ze mij een idioot noemde. Zoiets van: vuile teringkut of tyfuswijf. Maar nu dus niet. Buurkees en ik liepen verder want we waren onderweg naar de dierenwinkel voor een kauwbot. Zo’n bot is handig want dan heeft hij wat te doen als ik op een terras ga zitten.

Op de Nieuwestad was er maar één iemand die zei dat ik de hond korter aan de riem moest doen en een mevrouw die me vertelde dat ik de net gedraaide drol van buurkees op moest ruimen terwijl ik al in mijn zakken naar een plastic zakje stond te graaien. Even had ik de neiging om dat mens te vertellen dat ze zich verdomme met haar eigen zaken moest bemoeien, maar meteen had ik de mensen met het trommeltje op mijn netvlies en dacht: Hare Krishna Hare Krishna.

Gelukkig was het bij de dierenwinkel rustig met op de achtergrond vogelgeluiden van de kanaries in hun kooitje. Buurkees ging nog even luid blaffend op een kooi met hamsters af, maar toen ik Krishna zei en ik hem een pas gekocht kauwbot voorhield, verdween zijn aandacht voor de hamsters.

Onderweg naar het terras bleven we een poosje staan luisteren naar een man die op straat op zijn accordeon stond te spelen. Ik gooide een twee euromunt in zijn bakje. Er zat niet veel geld in, zag ik. Hij heeft het vast

net geleegd, dacht ik. Iedereen zal deze muzikant toch wel wat geld willen geven? Maar in de tijd dat ik stond te luisteren was er verder niemand die wat in zijn bakje deed.

Bij het terras aangekomen werd ik gewenkt door een vage kennis die in z’n eentje achter een glas rode wijn zat. Ik ging bij hem zitten. Ik weet dat je niet over koken wilt praten, zei hij, maar eigenlijk heb ik een culinair probleempje. Vertel maar, zei ik. Ik ben sinds een uurtje in een hele vredige bui. Waar moet ik als binnenstadbewoner straks mijn vlees kopen als de slager in de Oosterstraat dicht is? Eerst die in de Sint Jacobsstraat al en nu deze ook nog. Slagers genoeg in de stad, zei ik terwijl ik het meisje van de bediening om een glas wijn vroeg. Op de Voorstreek zit ook nog een halal-slager. Daar ben ik al een keertje geweest, zei mijn kennis, maar kom daar maar eens om half-om-half gehakt of een lekkere sappige karbonade. Aan de overkant van de gracht zag ik ineens het groepje mensen met het trommeltje lopen. Je moet boeddhist worden, zei ik. Dat ga ik ook doen. Dan eet je vegetarisch en is je probleem van de slager ook opgelost. Ik gaf hem het kaartje dat ik eerder van de Krishnamensen gekregen had. Gewoon af en toe dit liedje even zingen. Ik dronk mijn glas leeg en liep met buurkees weg van het terras. Ik zie je wel weer eens, zei mijn kennis. Hare Krishna Hare Rama, riep ik terug.

KLAAS KASMA, KOK TE LEEUWARDEN

• HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN EN DORPEN
 (WISSELEND)

• VERSPREIDPUNTEN
 (DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER*
 MEERDERE MALEN)

CAMMINGHABUREN: POIESZ*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA,
 BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS,
 WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM • VRIJHEIDSWIJK:
 JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM • BILGAARD: ALBERT
 HEIJN*, BAKKERIJ VAN DER KLOET, SCHOEN- EN SLEUTELSERVICE
 BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE VAN DER
 MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD, PRIMERA,
 SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI WAH
 • WESTEINDE: POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER, ZORG-
 CENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WESTEINDE
 • VALERIUS: VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY’S
 LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT • WESTEN: HOTEL
 WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD WONEN,
 EUROHOTEL • NIJLÂN: LIDL*, ALDI*, CAFÉ ’T WAP • ALDÂN:
 POIESZ*, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM ERASMUSHIEM,
 ZORGCENTRUM ALDLÂNSTATE, TANKSTATION ALDLÂNSDIJK,
 MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN • HEECHTERP/SCHIERIN-
 GEN: POEISZ*, SNACKBAR RONDWEG, WIJKCENTRUM
 • CAMBUURPLEIN: JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK BOITEN*,
 TOM’S CAFETARIA • WINKELCENTRUM LEEUWERIKSTRAAT:
 JUMBO*, PRIMERA TROELSTRAWEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK
 • ENGELSESTRAAT: COMPUTERSYSTEMEN 2000 • BLEEKLAAN
 E.O.: POIESZ*, JUMBO*, TRYATER • VLIET: SNACKBAR ’T VLIET,
 SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL SLAGERIJ
 ATLAS • ORANJEWIJK: ALBERT HEIJN* • ACHTER DE HOVEN:
 EETHUIS POTMARGE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOPSTRAAT
 • TIJNJEDIJK: ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK HOLLAN-
 DER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION • WTC: JUMBO*
 • SCHRANS: ALBERT HEIJN*, WARENHUIS DE BOER, DECO
 HOME, BIO BIJ JANSEN, FRIESE SCHRIJFKAMER, SCHOOTSTRA
 VIS*, FIETSSTATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP* •
 ZUIDERBUREN: JUMBO* • DE HEMRIK: GROOTHANDEL MAKRO,
 SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL, OMROP
 FRYSLÂN • DE ZWETTE: SNACKBAR LORENTZ, DE FABRIEK,
 GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC • GROTE WIELEN: RESTAU-
 RANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: BOUWBEDRIJF DE VRIES , ORAN-
 JE HOTEL*, STATIONSKAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ WAPEN
 VAN LEEUWARDEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RESTAURANT
 SPINOZA, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER, IERSE PUB
 PADDY O’RYAN, EETCAFÉ HET LEVEN, IJZERHANDEL POSTMA,
 DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF, HOTEL ’T
 ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAK TETMAN DE VRIES,
 RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KELDERS*, RES-
 TAURANT SARAY, RESTAURANT EFEZE, RESTAURANT EINDELOOS,
 RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*, RESTAURANT DE
 BURGEMEESTER VAN NAPELS, FIRE CAFÉ*, BARREVOETS, URKER
 VISZAAK, RESTAURANT DE KOPEREN TUIN, CAFÉ DE MARKIES,
 CAFÉ DE BRASS, RESTAURANT DE VLIEGENDE HOLLANDER,
 BAGELS AND BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIE-
 GELAAR, CAFÉ WOUTERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE,
 DE HOFDAME, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO PLAZA*,
 SLIJTERIJ JELLE, ANNE & MAX, SNACKBAR ELY’S, ALBERT HEIJN*,
 VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE ROOS VAN TUDOR,
 GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUSHOORN, KUNSTKADE,
 RABOBANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES MUSEUM*, GRAND
 CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE, HISTORISCH CENTRUM
 LEEUWARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK DBIEB*, STADHUIS,
 STADSKANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF, PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: SPAR, HOTEL-CAFÉ DUHOUX • GROU: ESSO TANKSTA-
 TION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*, POIESZ,
 EETHUIS AMICAAL • WERGEA: SUPERMARKT ATTENT HANSMA,
 SLAGER HARMKE ANEMA • DRONRYP: IT HOLT • MENALDUM:
 POIESZ • JELLUM: RESTAURANT JONKER SIKKE • WEIDUM: HOTEL
 WEIDUMERHOUT • AKKRUM: POIESZ, HERBERGH DE CLEEF, BAK-
 KERIJ BOONSTRA • REDUZUM: DE BLAUWE TENT • WYTGAARD:
 FREDERIKA’S TAARTEN & SA

STIENS: ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER PITER JEL-
 LES, VISKRAAM, PRIMERA, TENNISVERENIGING • HURDEGARYP:
 ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIMERA, HOTEL VAN
 DER VALK • OENTSJERK: BAKKER BRAAKSMA • WYNS: DE WINZE
 • GYTSJERK: ALBERT HEIJN*, VISKRAAM BINNE VAN DER KOOI,
 TANKSTATION VAN DEN BELT • BURGUM: BOEKHANDEL FRANKÉ
 ATSMA EN ANNEKE JAGER

Prijsvraag

Poelier de Jong blijft ons bezig houden. C.A. de
 Vries uit de Jacob Botkeweg herinnert ons aan de
 bijnaam van de Sint Jacobsstraat: de dubbele
 plukstraat. Naast de poelier was hier namelijk ook
 de belastingdienst gevestigd.

Greetje Sinnema schrijft ons: ‘Ik heb daar gewoond (het pand met de muurschildering). Het huis was van
 poelier De Jong. Omdat twee broers van mij bij de poelier werkten kon ik het huren voor 59 gulden in de maand.
 Vroeger was er een drukkerij in gevestigd en beneden was er nog een ruimte dat werd gehuurd door de
 sleutelmaker in de Klokstraat. Daar kon je fietsen in zetten als je in de stad werkte.’

La Venezia wacht nog op verhalen.

Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Trompstraat 8,
 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over de historie van Leeuwarden.

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
 8911 CJ Leeuwarden
 0582132360

 www.boekhandelvandervelde.nl

EEN MAALTIJD WAAR JE U TEGEN ZEGT

TEGEN EEN ZEER AANLOKKELIJKE PRIJS

Advertorial • Foto: Marchje Andringa

Eetcafé De Lachende Koe in de Grote Hoogstraat in Leeuwarden is overgenomen door Benjamin van Koningsveld. Een jaar geleden blies Erik de Haan, na het faillissement van de zaak, het roemruchte eetcafé nieuw leven in. Per 1 oktober nam hij afstand en draagt hij De Lachende Koe en ook zijn Beachclub Zanderover in Assen over aan de nieuwe eigenaren. De Beachclub wordt overgenomen door Angela Verbaarschot.

‘We hebben een jaar lang vol gas gegeven in Eetcafé De Lachende Koe. De zaak staat weer op de rit. Het is nu tijd voor nieuwe ondernemersavonturen’, zo verklaart De Haan zijn afscheid van beide zaken. Benjamin van Koningsveld is geen onbekende in de Leeuwarder horecawereld. ‘In restaurant Het Leven aan de Druifstreek was ik aan het werk als afwasser.’ Een functie die vaak de basis legt voor verdere ambities in de horeca. ‘Ook werkte ik op Texel in restaurants en bij DAX Gastrobar bij Dax en Ido Siderius, het bekende laagdrempelige restaurant dat in dezelfde straat is gevestigd als de Lachende Koe.’

Van Koningsveld wil niets liever dan de aloude sfeer van vroeger in het bekende restaurant – bij oudere Liwwadders nog altijd be-

‘We hebben de zaak een oppepper gegeven’

kend als Het Pannenkoekenhuisje – terugbrengen. Die unieke sfeer is in andere restaurants in de stad niet te vinden en maakt een ongedwongen bezoek van ‘tweetjes’ en grote groepen aan

De Lachende Koe juist aantrekkelijk. De Haan en Van Koningsveld zien de groepen, vaak van buiten de stad, weer binnenkomen. Van Koningsveld: ‘Regelmatig loopt de zaak weer helemaal vol, ook het gedeelte waar vroeger café De Brouwershoeck zat zit dan gezellig vol. Van tweehonderd gasten op een zaterdagavond kijken we niet meer vreemd op. De gasten komen af op ons aantrekkelijk aanbod: een maaltijd waar je U tegen zegt tegen een zeer aantrekkelijke prijs. Waar anderen de prijs-kwaliteitsverhouding prijzen, zeggen wij dat die verhouding bij ons helemaal scheef zit: in het voordeel van de gast, wel te verstaan!’

BENJAMIN VAN KONINGSVELD HERSTELDE METEEN EEN VAN DE SFEERONDERSTEUNENDE ACTIVITEITEN: DE UIT HET PLAFOND VALLENDE MENUKAARTEN. ‘DAAR WERDEN WE REGELMATIG AAN HERINNERD. DIE VALLENDE KAARTEN HEBBEN BIJ VELEN EEN ONUITWISBARE INDRUK GEMAAKT. TIJD DUS OM DIE KAARTEN TE HERINTRODUCEREN.’ WAT METEEN OPVALT, IS DE INHOUD VAN DE MENUKAART. ER WORDT, NET ALS VOORHEEN, GEKOOKT ZONDER POESPAS. ‘JE WEET WAT JE KRIJGT. DE ENIGE VERRASSING IS DAT JE VAAK MEER KRIJGT DAN JE VERWACHT, MÉT DAT AANTREKKELIJKE DRANKAANBOD NATUURLIJK.’

De Lachende Koe is iedere dag geopend. Zoals Erik de Haan eens in Liwwadders vertelde: ‘Ik geloof niet van dicht-zijn.’ Benjamin van Koningsveld: ‘We hebben de zaak een oppepper gegeven. Iedereen staat weer op scherp. We hebben een mooie enthousiaste ploeg medewerkers. De zaak is opgefrist en je ziet dat de loop er weer helemaal in zit. Wat Erik eerder ook al zei: je moet op de basisvoorzieningen

nooit beknibbelen. Het sterke concept van De Lachende Koe (eten van de kaart en onbeperkt bier, wijn en fris vanaf 29 euro inclusief) staat nog altijd fier overeind. Erik de Haan: ‘Iedereen weet van tevoren waar hij aan toe is. Men wordt na een heerlijk diner niet verrast met een torenhoge rekening. Je komt hier niet dineren, je komt hier voor een avondje uit.’

LEONIDAS BONBONS BIJ DE KOFFIE?

Leonidas Leeuwarden levert u graag verse Belgische bonbons voor bij de koffie!

Voor Horeca Levering

WWW.CHOCOLADEN.NL | Klik voor meer informatie

DONATEURS ZIJN BROODNODIG. DONEER! WWW.LIWWADDERS.NL

REDACTIONEEL

Zaken waarmee u zit pakken wij graag op. We zien dat onze lezers onze krant en website waarderen en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u onze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 t.n.v. Veldman Journalistieke Producties. U kunt uw bijdrage ook overmaken aan de Stichting Loods 50 voor onderzoeksjournalistiek. Deze stichting is gelieerd aan Liwwadders, het bestuur bestaat uit Bearn Bilker (voorzitter), Sietske Inberg en Hester Witteveen. Het rekeningnummer van de Stichting Loods 50 is NL88 RABO 0355.1954.96 onder vermelding donatie en uw e-mailadres. Jaarlijks wordt u uitgenodigd voor onze donateursbijeenkomst. Als u het stadsblad leest, dan merkt u dat Liwwadders niet zomaar een huis-aan-huisblaadje is. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, sporthallen, stamtafels, kantines en wachtkamers) gratis verkrijgbaar in de gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er meestal aangevuld. Bent u als ondernemer/vereniging/zzp'er geïnteresseerd in een bedrijfsreportage, viert u binnenkort feest of wilt u iemand in de bloemetjes zetten: neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Uw betaalde advertorial wordt gratis doorgeplaatst op onze website en via onze andere mediakanalen. Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

Wat is er aan de hand met het Slauerhoff-pand aan de Voorstreek? Kest daar nyt us wat over skrieve? De bijzondere gevelbekleding met verticale stenen die onlangs is aangebracht op het voormalige woonhuis van Jan Jacob Slauerhoff riep bij menigeen verontwaardiging op. Kan dat zo-maar? Ook de plaque over de schrijver die hier hing is verdwenen. In de gelijknamige meubelwinkel stond lange tijd een borstbeeld van Slauerhoff. Die buste stond op een sokkel op wieltjes. Want mocht de schrijver de nering in de weg staan, dan kon hij zo tussen de coulissen verdwijnen. Je moet je plaats kennen. Slauerhoff zelf dacht al snel: wegwezen hier en koos voor een avontuurlijk leven buiten de Friese hoofdstad. We wachten op actie van de kuitenbijters van de historische vereniging Aed Levwert, c.q. de Waakhonden.

Voor avontuur hoef je tegenwoordig de stad niet meer uit. Om de haverklap staan verkeersregelaars bij bouw- en verbouwlocaties om ons de weg te wijzen. Ze fleuren de boel lekker op met hun gekleurde hesjes. Noem een straat en er wordt gewerkt. Op de Eewal en het Gouverneursplein worden groenperkjies aangelegd en terrassen heringericht. Op de Nieuwestad worden gleuven gegraven en weer dichtgegoid. Hier en daar worden stukjes asfalt gerepareerd en straks worden Ruiterskwartier, Ype Brouwerssteeg en Nieuwestad ook nog over de kop gegoid. Daarnaast zag ik handhavers bij de afvalbakken op de Oosterkade en zelfs een agent op een fatbike.

Of hij die bikerider aan het bekeuren was of zelf zo'n prachtig voertuig had aangeschaft werd me niet duidelijk. Een en al actie. Je zou bijna denken: er komen verkiezingen aan.

Onze oud-stadgenoot en voormalige PvdA-partijleider DIEDERIK SAMSOM gaf in het programma Nieuwsweekend en in de

*Je zou bijna
denken: er komen
verkiezingen aan*

NRC hoog op van de activiteiten in de stad waar hij opgroeide. Samsom, als altijd druk in de weer met het milieu, noemde de wijk Wielenpôle als voorbeeld van een geslaagde energietransitie. Hier was het mooi klinkende nul-op-de-meter (door het isoleren van de woningen hoeft niet meer te worden betaald voor gas en licht) naar verwachting uitgevoerd zonder dat de huur tegelijkertijd verhoogd werd. Je kunt gerust spreken van een wonder.

Meestal vliegen bij dergelijke huzarenstukken je de persberichten van aannemers om de oren en worden er fotomomenten voor wethouders gecreëerd om die in het zonnetje te zetten, maar hier hebben de pr-functionarissen verzaakt. Niks geen HEIN DE HAAN of HEIN KUIKEN lachend op de foto in de krant. Samsom sprak van bewoners die blij waren dat hun spiegel tijdens het douchen niet meer besloeg omdat ze muurverwarming hadden gekregen en dat ze nu op een verbrede en verwarmde vensterbank konden zitten. Ik wist niet dat de vensterbank er was om op te zitten, maar dit genoeg pakken ze Wielenpöllers niet meer af.

Ik moest meteen denken aan de veelgeplaaide VVD-leider DILAN YESILGOZ, die voorafgaand aan de verkiezingen over rust in de portemonnee sprak, en had daarbij totaal niet in de gaten dat ze hier de hardwerkende bewoners van de Wielenpôle op het oog had. Zo bezien moet een breed centrumlinksrechts-kabinet toch in no-time te formeren zijn? Ik neem aan dat onze formateur SYBRAND BUMA de notities van Samsom tot zich heeft genomen. Appeltje-eitje.

SPONSOR ROLLEMA VASTGOED

ROLLEMA VASTGOED DE VRAAG NAAR KANTOORRUIMTE BLIJFT GROOT

De Leeuwarder vastgoedondernemer Tjalling Rollema heeft het woongedeelte van het terrein van het gemeentehuis Kollumerland in Kollum verkocht aan een aannemer uit Noord-Holland. Het hoofdbouw blijft eigendom van Rollema Vastgoed. 'Het ontwikkelen van woningen op dit terrein kun je het best overlaten aan projectontwikkelaars en aannemers die hier ervaring mee hebben. Onze expertise ligt vooral bij het beschikbaar stellen van kantoorruimtes voor startende en gevestigde ondernemers. Daar zijn wij goed in. Je ziet het ook bij ons pand aan de Emmakade in Leeuwarden, het voormalige hoofdkantoor van het Provinciaal Energiebedrijf. Hier worden woningen ontwikkeld door een projectontwikkelaar. Eind dit jaar worden ze opgeleverd. Het zijn prachtige, luxe-appartementen met een fraai uitzicht over de historische gracht.'

De vraag naar kantoorruimte blijft groot. 'De panden die we in eigendom hebben, zoals Crystalic, Emmastate en een kantoorpand aan de Aldlânsdijk, zitten voor het overgrote deel vol. Ik heb eigenlijk nooit geloofd in permanent thuiswerken. Dat blijft een deelactiviteit. Je ziet nu meer de beweging om toch weer op kantoor samen te komen. Een kantoor schept duidelijkheid, bovendien is de interactie tussen werknemers belangrijk. De onderlinge sociale contacten zijn waardevol om tot goede bedrijfsresultaten te komen. Dat hoor ik steeds vaker van ondernemers die kantoorruimte of bedrijfsruimte willen huren. We zien het ook bij de verhuur van de horecaruimtes in Crystalic. De locatie wordt geroemd om de gratis parkeervoorzieningen en de flexibele aanpak die we hanteren. Er is gewoon veel mogelijk. Op de vraag van de ondernemer wordt actief ingespeeld. We proberen het de ondernemers optimaal naar de zin te maken. De vergaderruimtes maken vijftien procent uit van de totale omzet. Dat zegt genoeg, lijkt mij.'

Hotel-restaurant Weidumerhout bij Weidum is inmiddels afgestoten. Tjalling Rollema: 'Ook hier hebben we gezegd: schoenmaker, hou je bij je leest. Het exploiteren van een horecabedrijf is niet zomaar iets. Dat moet je echt liggen en bovendien ben je er dag en nacht mee bezig. Het paste uiteindelijk niet in onze portfolio, daar moet ik eerlijk in zijn. We hebben gelukkig een enthousiaste ondernemer gevonden die dit prachtige complex met de hotelwoningen in het weiland verder kan exploiteren.'

Ook de Koepelkerk een de Vredeman de Vriesstraat is niet geheel vrij van zorg. 'De kachel is aan vervanging toe en ook het monumentale dak moet worden hersteld. Het zijn kostbare operaties waarvoor we nog een oplossing moeten vinden. Desondanks houden we goede herinneringen aan de concerten die we hebben georganiseerd. Regelmatig was de zaal stampvol en we kunnen terugzien op enkele memorabele avonden. Wie wordt er niet blij van de herinnering aan een concert met Rob de Nijs?'

Restaurant Efeze DONKERE DAGEN KORTING

Laat je meenemen op een culinaire reis
vol authentieke Turkse specialiteiten!

15 procent korting op een heerlijke maaltijd

EFEZE - NIEUWESTAD 77 - LEEUWARDEN - T. 058 213 5395

DOE ES GEK! WORD DONATEUR VAN LIWWADDERS

KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

**VERENIGING PLATFORM EÉN- EN
TWEEPERSONSHUISHOUDENS
LEEWARDEN (VERENIGING P.E.L.)**

•
PROBLEMEN MET VERHUUDER?

WONINGTOEWIJZING?

UITKERING?

AANVRAAG MINIMAREGELINGEN?

•
BEL SNEL PEL! 058-2671636

OP WERKDAGEN VAN

14.00-17.30 UUR. B.G.G.

•
MAIL VERPEL@ONLINE.NL

i www.mediainnovatiecampus.nl

Dikke Mik + MICA

Aanpassen of achterlopen. Pompen of verzuipen. In het creatieve vak vliegen de innovaties je om de oren, word je lamgeslagen met de nieuwste trends. Eén ding is duidelijk: tijden veranderen. Maar wat heeft nou echt de toekomst? Deze editie slaan Dikke Mik en MICA de handen ineen en nodigen we twee Change+Makers uit met elk hun eigen antwoord.

Start: 20.00 uur
Datum: 12 december 2025
Locatie: MICA Sixmastraat 15 Leeuwarden

i www.nijeleije.nl

Lezing: ontdek de kracht van medicinale paddestoelen met Siberische wijsheid

Als klein meisje uit een bescheiden gezin bracht Aurora Gregorjeva elke zomer 2 tot 3 maanden door in Pionier Kampen, net buiten Sint Petersburg (toenmalig Leningrad). De weelderige Russische bossen waren rijk aan wilde paddenstoelen en verschillende soorten bessen, wat al snel haar interesse wekte. Van jongs af aan leerde ze om paddenstoelen te herkennen en plukte ze alleen de soorten die goed bewaard konden worden voor de winter, de zogenaamde deftige paddenstoelen. In Rusland is het heel gebruikelijk om wilde paddenstoelen te plukken en voor de winter voor te bereiden. Daarnaast zijn de medicinale toepassingen van paddenstoelen, die onze voorouders al kenden, goed bekend.

Na afloop is er de gelegenheid tot het aankopen van fungo therapeutische producten.

Nije Leije
Leijester Hegedijk 27 B
Oude Leije
Dag: zondag 7 december
Tijd: 10.30 – 15.00 uur | Prijs: € 35,00 | Paddestoelenlunch: € 10,00

D·E

i www.galeriedevis.com

KOOKS 19: Picknick II

Tot en met 18 januari 2026 is in Kunstetalage Zaailand 98 in Leeuwarden de groepsshow 'Picknick II' te zien. Hier, schuin tegenover de ingang van het Fries Museum, brengt Galerie de Vis deze wintermaanden de suggestie van geurend vers gemaaid gras, het geluid van een vogel in de verte, mieren op het stokbrood en wespen in de wijn.

PICKNICK IN HET GRAS

Kunstenaars Huang Zaiyun, Rielle Beekmans, Li Libo, Leon Perlot, Pepijn van den Nieuwendijk, Adriaan Rees en special guest Ingrid Mol herinneren met hun keramiek aan het buitenleven en het samenzijn in de natuur. Ze hebben elk een volstrekt eigen identiteit: van grof geboetseerde stoere werken tot fijnzinnig beschilderd Delftsblauw. Het is een picknick op de aarde, in het gras, waarbij je kunt converseren over kunst en het leven, en de rust kunt vieren in turbulente tijden.

WARME SOEP

Rond de feestdagen in december komt de bonte groep deelnemende kunstenaars samen op het Zaailand, voor een warme kop soep én om voor de laatste weken van de expositie weer nieuwe veranderingen in de installatie aan te brengen. 'KOOKS' is een initiatief van Galerie de Vis uit Harlingen en wordt mede mogelijk gemaakt door Liwwadders.

i www.vhdg.nl

VHDG

Midden in de stad, omringd door het agrarische landschap van Fryslân, brengt VHDG twee kunstpresentaties samen over het landschap, dieren en wat we eten en verbouwen. De tentoonstelling maakt deel uit van ons programma VHDG Lokaal. Hierin werken Sophie Krier en ERBA (Suzanne Bernhardt & Philipp Kolmann) een jaar lang in Fryslân. Ze maken kunst, organiseren workshops en voeren artistiek onderzoek uit. Elk van hen dook in de Fryske natuur en boerenleven en maakte kunstwerken over onze relatie met het Fryske Hynder, de veranderingen in het landschap en de toekomst van lokale voedselproductie.

Hyndertiid x Amino, Anima, Umami is gratis te bezoeken in het Naauw 8 in Leeuwarden van vrijdag 31 oktober t/m zondag 14 december.

liwwadders

*** BEZOEK DAGELIJKS ONZE WEBSITE LIWWADDERS.NL VOOR HET FIJNE LIWWADDER NIEUWS**

*De Lunatokermis keert terug. Na het debacle van dit voorjaar toen de organisator zich door supermarkt Jumbo liet afkopen, waardoor de kermis sneefde worden de plooiën nu toch glad gestreken. FNP'er Jan Willem Tuininga heeft zich fiks ingespannen voor de kermis. Tuininga: 'Daar binne wij un jaar met bezig weest. Ut het wat voeten in de aarde had, maar we binne dur út.' Maandag ondertekent burgemeester Buma een document waarin staat dat de kermis tot 2029 gegarandeerd op het Cambuurplein kan blijven. Lokale exploitanten kunnen

Al 27 jaar iedere dag verse berichten

er voor een schappelijke prijs staan. Wel is er iets fundamenteels veranderd: de opbrengst van de kermis gaat niet meer naar de drie speeltuinverenigingen waaruit de kermis 75 jaar geleden is ontstaan.

*Nog meer Tuininga-nieuws: hij mag op 29 november de viskraam van Kramer in Stiens openen. Niks geen opgeprikt gedoe; het raadslid Tuininga mag het

eerste visje in de nieuwe kraam samen met volkszanger Peter Beense verschaliken. Tuininga, die zich ontpopt als een ombudsman à la de Hagenees Richard de Mos, is ook hier bezig om de kermis veilig te stellen. Eerder liep de oliebolenkraam al gevaar. Iets anders: De al eerder aangekondigde FNP-stamtafelgesprekken komen eindelijk los van de grond. Het café Scooters is in beeld. Voorheen werden de

succesvolle stamtafelgesprekken georganiseerd in De Friesche Club.

*Komt er weer een provinciaal mediafonds? Een geldpot voor bijzondere journalistieke producties? Jaap Stalenburg, PvdA-statenlid, is hiermee bezig. Nu maar hopen dat het niet weer een flop wordt zoals enkele jaren geleden (planetje van Commissaris John Jorritsma en LC-hoofdredacteur Hans Snijder). Toen werden nikserige artikelen van mediabedrijven die stevig in het vet zaten financieel beloond. Een schande!

SCHOLIEREN VAN VEERTIEN, VIJFTIEN JAAR OUD

LOPEN OP DE REGENBOOGVLAG AAN MIJN GEVEL

TE SCHELDEN. IK VIND HET VERONTRUSTEND

Advertorial

‘Scholieren van veertien, vijftien jaar oud lopen op de regenboogvlag aan mijn gevel te schelden. Ik vind het verontrustend dat de begeleidende leraar er wat lachend bij loopt. Als ik hem daarop wijs is er onbegrip. Hij gaat er schouderophalend aan voorbij. Het is van de zotte. En dat gebeurt gewoon in de Weerd in Leeuwarden.’ Andries Seefat constateert een afname van de tolerantie ten aanzien van mensen met een andere geaardheid. Met zijn nieuwe café YAI toont hij strijdlust en breekt een lans voor de lhbtq-gemeenschap. Mensen die willen zijn die ze zijn.

Ik mag graag de grenzen opzoeken, een beetje prikkelen en buiten de kaders treden. Mensen moeten zich kunnen gedragen zoals ze willen. Ik hou van open en zichtbaar. We gaan ons niet meer verstoppen. Dat wil ik met dit nieuwe café duidelijk maken. Maar wat je om je heen ziet, baart mij zorgen. Neem Amerika met president Trump. Mensen durven niet meer naar Amerika te reizen. Ze zijn bang om niet binnen te kunnen komen of opgepakt te worden. We lijken terug te gaan naar de Middeleeuwen.’

Het intolerante gedrag van scholieren zoals Seefat in de Weerd ziet is een teken aan de wand. ‘Ik vind dat een leraar dergelijk gedrag aan de kaak moet stellen. Direct in de straat en ook op school. Als ik zo’n groep aan zie komen, dan kun je er op wachten. Giechelende meiden die spottend gedrag vertonen. Daar moet je als opvoeder meteen paal en perk aan stellen.’

Andries Seefat moest een behoorlijke drempel over toen hij het verzoek kreeg om het voormalige restaurant ‘t Goede in de Weerd te gaan exploiteren. ‘Ik was veertien jaar uit de horeca weg en dacht: moet ik dat nou wel doen? Je weet dat de wereld is veranderd. Waar destijds het café in no-time vol zat, moet je er nu aan trekken. Ik had Xtra in de Grote Hoogstraat, Lila Villa (nu Bubbels) in de Klokstraat en later nog Heren van Nassau in het Aukemastraatje, dat ging min of meer vanzelf. Veertien jaar later is er veel veranderd. Het was even ingewikkeld om goed personeel achter de bar te krijgen, het publiek is veranderd, men ging vroeger onbevangen op stap, dat is nu ook anders. En vroeger was een cola-berenburg een cocktail, maar nu hebben we een cocktailkaart met maat liefst 24 verschillende cocktails. Dat is van deze tijd: hip en anno 2025.’

Toch zette Seefat de stap en YAI ontwikkelt zich als een verzamelplaats van de meest uiteen-

YAI IS EEN OPEN CAFÉ VOOR IEDEREEN, BENADRUKT ANDRIES SEEFAT. ‘VANAF WOENSDAG ZIJN WE OPEN VANAF VIJF UUR ‘MIDDAGS. SOMMIGEN WILLEN HET NIET MEER ZO LAAT MAKEN. HET IS FIJN DAT MEN ‘S AVONDS WAT EERDER WEG KAN NAAR EEN VEILIGE PLEK. IK ZIE DIT CAFÉ MEER ALS EEN VERRIJKING VAN LEEUWARDEN. IK MOET HET VOORAL HEBBEN VAN MIJN BASIS BODYCARE058 AAN DE GROENTEMARKT. DEGENE DIE MEENT RIJK TE WORDEN IN DE HORECA KAN HET BETER LATEN. DIT IS OKÉ EN VOOR DE REST ZET IK ME IN VOOR DE BELANGEN VAN DE LHBTQ-GROEP. MET MIJN STICHTING PGL (PROMO GAY LEEUWARDEN) WIL IK PROBEREN DEEL TE NEMEN AAN DE CANAL PARADE 2026 IN AMSTERDAM. AMSTERDAM STAAT VOLGEND JAAR IN HET TEKEN VAN WORLD PRIDE. HET IS VAN BELANG DAT LEEUWARDEN EN FRIESLAND DAAR ZICHTBAAR ZIJN. VOLGEND JAAR DUURT PRIDE AMSTERDAM NIET ÉÉN WEEK, MAAR TWEE WEKEN OMDAT DE STAD WORLD PRIDE MAG ORGANISEREN. DE METOO-BEWEGING EN HET GEDOE ROND THE VOICE HEBBEN VEEL IN BEWEGING GEZET. PRIMA, MAAR AAN DE ANDERE KANT: IEDEREEN VINDT OVERAL WAT VAN, DAT MAG WEL WAT MINDER. ER MOET NOG STEEDS HARD WORDEN GEWERKT AAN DE TOLERANTIE EN ACCEPTATIE, ZOWEL OP HET PLATTELAND ALS HIER IN DE STAD. WE MOETEN IN FRIESLAND, NET ALS IN GRONINGEN, EEN REGENBOOGAMBASSADEUR AANSTELLEN.’

‘HET HOERENBAL KOMT NA 23 JAAR WEER TERUG’

lopende individuen en subculturen. ‘We hebben allerlei bijzondere clubjes naar ons café weten te trekken. Dat komt ook door de bovenetage die we beschikbaar hebben voor groepen. Het vrouwencafé is na lange tijd weer geactiveerd, evenals het COC, dat in het slop zat. Verder

hebben we avonden voor dragkaraoke, dragbingo, basement party en fury fusion. Dat laatste is een landelijke club die eigen outfits maakt en vervolgens tentoonstelt in een soort fetishclub. Ook is er een maandelijks student pubquiz en de donderdagse student night.

En niet onbelangrijk: het hoerenbal komt na 23 jaar weer terug, op 29 november. Gezien alle ontwikkelingen hebben we hier wel even kort over vergaderd. Zo van: kan dat nog wel? Ja, zeggen we. Als antwoord op de algehele verpreutsing in Nederland doen we dat gewoon.’

Door Ben Stegeman

TIJD VOOR EEN NIEUWE DEMOCRATIE

Er is iets grondig mis met onze politiek. We stemmen, wachten, hopen en kijken vervolgens maandenlang naar een formatie die nergens heen gaat. Partijen sluiten elkaar uit, regeringen vallen nog voordat ze begonnen zijn, en ondertussen hoort niemand de stem van de burger nog.

W e leven in een land dat zichzelf graag voorbeeld van democratie noemt, maar waar de mensen die er wonen zich steeds machtelozer voelen. Wat heeft een stem nog voor zin als die pas om de vier jaar telt en daarna meteen verdwijnt in de mist van compromissen?

Ik vind het tijd voor iets radicaal anders. Niet nóg een nieuwe partij of nóg een verkiezing, maar een nieuwe democratie.

Kijk naar Zwitserland. Daar is de burger niet slechts toeschouwer, maar mede-regisseur van het politieke toneel. Elk jaar stemmen Zwitsers meerdere keren over concrete voorstellen: over zorg, klimaat, defensie, of pensioen. Niet symbolisch, niet adviserend, maar echt. Wat het volk beslist, wordt uitgevoerd. Punt. En wat blijkt? Het land draait. Sterker nog, het floreert.

Zwitserland is stabiel, welvarend en opvallend eensgezind. Juist omdat mensen daar weten dat hun stem werkelijk iets betekent.

Dat klinkt misschien idyllisch, maar het is geen utopie. Het is een volwassen democratie. Een systeem waarin politici niet alleen regeren, maar ook rekenschap afleggen aan burgers die de macht hebben om wetten te corrigeren of te verbeteren.

Stel je voor: Je krijgt een brief van de overheid met een overzicht van drie wetsvoorstellen. Eerlijke uitleg, feiten op een rij, argumenten vóór en tegen. En jij mag bepalen. Niet alleen stemmen op een gezicht op een poster, maar meedoen aan de inhoud.

Zou dat niet pas echt democratisch zijn? In Zwitserland leidt dat niet tot chaos, maar tot samenwerking. Omdat iedere wet aan een referendum kan worden onderworpen, zoeken partijen vooraf breed draagvlak. Niemand wil een wet maken die meteen weer wordt weggestemd. Het resultaat: minder polarisatie, meer compromis.

Vergelijk dat met Nederland, waar we elkaar al verketteren nog voordat de formatie is begonnen. Waar verkiezingen vooral gaan over wie niet met wie wil regeren. En waar de burger vooral wordt gezien als iets wat je moet managen, niet als iemand die mag meedenken.

We zouden in Nederland kunnen beginnen met kleine stappen:

- Bindende referenda bij grote besluiten.
- Volksinitiatieven waarmee burgers wetsvoorstellen kunnen doen.
- Een regering die meer partijen laat delen in de verantwoordelijkheid, zodat niemand permanent in de oppositie blijft.

Het vraagt moed. Want het betekent dat politici een deel van hun macht moeten teruggeven aan de mensen die hen verkozen hebben. Maar eerlijk: die macht was altijd van ons. Zwitserland laat zien dat het kan: vertrouwen in plaats van angst, samenwerking in plaats van wantrouwen. Niet de politiek die over ons beslist, maar politiek die mét ons beslist. Misschien is dat wat Nederland nu nodig heeft: Minder poppetjes, minder spelletjes, meer zeggenschap. Het is tijd om onze democratie niet alleen te verdedigen, maar eindelijk te heruitvinden.

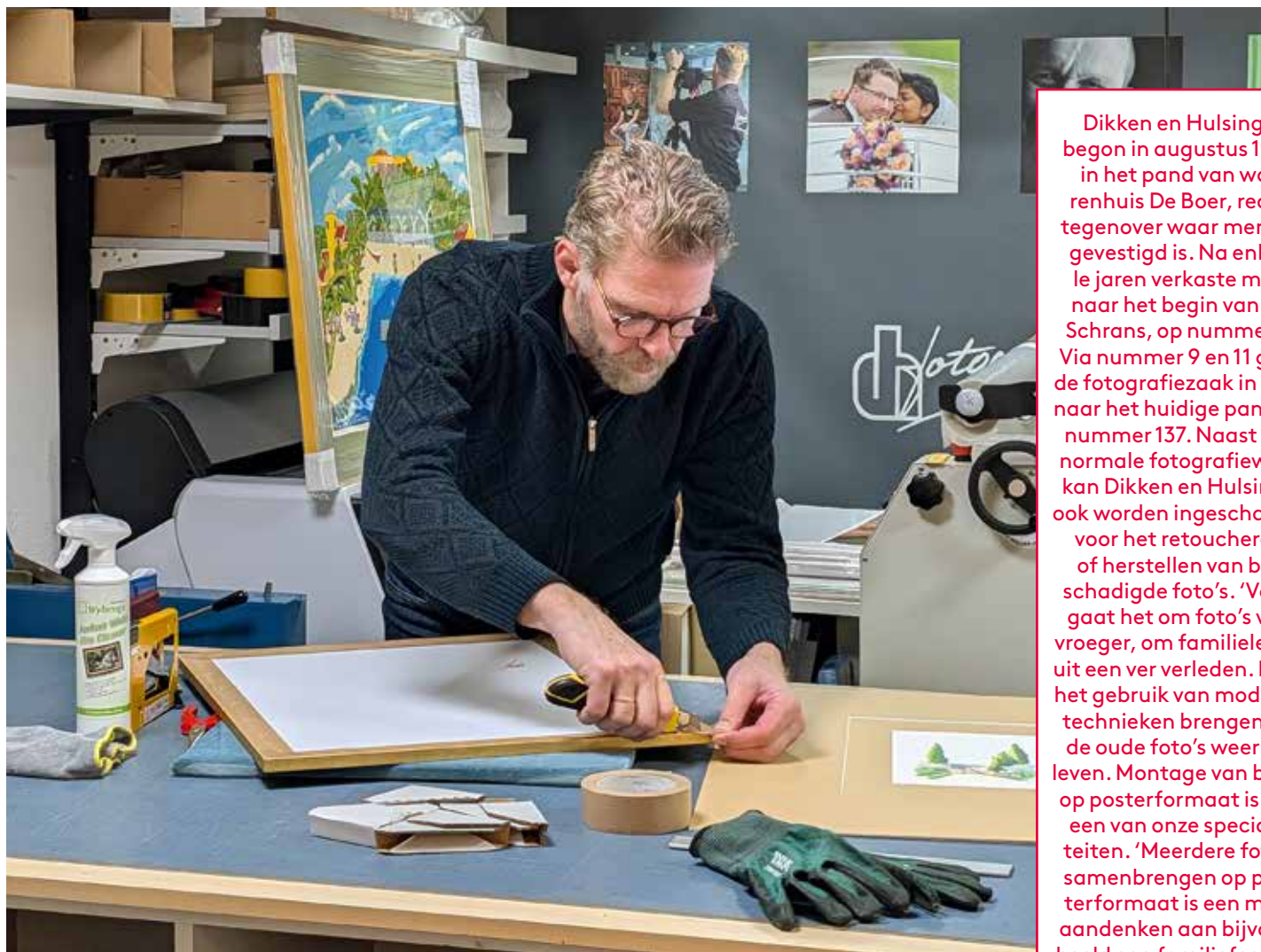
Ik krijg verzoeken

Advertorial • Foto: Dikken en Hulsinga

om doopjurkjes in te lijsten of een overall of zwempak

Achter de kleine gevel van Foto Dikken en Hulsinga in de Schrans in Leeuwarden gaat meer schuil dan menigeen denkt. Op de website van Dikken en Hulsinga staat te lezen dat vakmanschap, aandacht en humor de belangrijkste ingrediënten zijn om het mooiste fotowerk af te leveren en een gedegen advies te verstrekken. Maar wie de winkel binnenstapt, ontdekt bijvoorbeeld dat zorgvuldig geschoten foto's achter perfect extra helder glas kunnen worden ingelijst. Bovendien blijken de lijsten regelmatig te worden aangeschaft om kunstwerken of kledingstukken in op te hangen. 'Ik krijg verzoeken om doopjurkjes in te lijsten. Soms komt er iemand in de winkel die een overall of zwempak aan de muur wil hangen.'

Dikken en Hulsinga staat bekend als specialist in afdrukwerk, bedrijfsfotografie, retouches, pasfoto's en leverancier van lijsten. 'We doen eigenlijk van alles op gebied van fotografie. In het voorjaar ga ik op stap naar basisscholen en het voortgezet onderwijs om de leerlingen voor het leerlingenvolgsysteem op de foto te zetten. Tussendoor werken we in de winkel aan de voor komende fotobezigheden. Binnenkort gaan we van start met onze vernieuwde digitale bestelmogelijkheid. Dan is het mogelijk om foto's thuis via ons software-systeem gemakkelijk te bestellen en er eventueel een collage van te maken. De foto's worden op kwalitatief hoogwaardig fotopapier afgedrukt en zijn binnen twee dagen beschikbaar.' Martin Hulsinga benadrukt dat het systeem eenvoudig is te bedienen. 'Daar hebben we zorgvuldig

'Meestal wordt men wakker als de harde schijf crasht'

naar gekeken. Het gebruik is zeer vriendelijk. Een kind kan de was doen.'

Waar Martin Hulsinga zich over verwondert, zijn de vele foto's die particulieren schieten en die vervolgens staan te versloffen op de computer of in de telefoon.

'Dan ontstaat er al snel een doolhof waarin je de weg kwijt raakt. Ik zou zeggen: rangschik de mooiste beelden in een apart bestand en zoek de dierbaarste uit om af te drukken op fotopapier. De praktijk wijst uit dat er in de regel nog maar weinig naar de beelden wordt omgekeken

terwijl er herinneringen aan kleven om te koesteren. Meestal wordt men wakker geschud als de harde schijf crasht. Ik zeg: ga op een regenachtige dag aan de slag en stuur een paar prachtige beelden op naar de fotograaf. Van zo'n klus met al die fijne herinneringen kikker je enorm op.'

Dikken en Hulsinga begon in augustus 1969 in het pand van warrenhuis De Boer, recht tegenover waar men nu gevestigd is. Na enkele jaren verkaste men naar het begin van de Schrans, op nummer 7. Via nummer 9 en 11 ging de fotografiezaak in 2014 naar het huidige pand op nummer 137. Naast het normale fotografiewerk kan Dikken en Hulsinga ook worden ingeschakeld voor het retoucheren of herstellen van beschadigde foto's. 'Vaak gaat het om foto's van vroeger, om familieleden uit een ver verleden. Door het gebruik van moderne technieken brengen wij de oude foto's weer tot leven. Montage van beeld op posterformaat is ook een van onze specialiteiten. 'Meerdere foto's samenbrengen op posterformaat is een mooi aandenken aan bijvoorbeeld een familiefeest of bedrijfsactiviteit.'

DE RODE LOPER
boekenpassage

ANSICHTKAARTEN - PLAATJESBOEKEN - CD'S - KUNST - SCHAKEN

NET BINNEN

IN DE BAN VAN DE NIJL
HARM BOTJE

EEN OVERTOLLIG MENS
JMA BIESHEUVEL

DE ZONDVLOED
JEROEN BROUWERS

REIZEN EN TREKKEN
PETER VAN STRAATEN

DE GRAUWE MINNAAR
CARL FRIEDMAN

DE BOOG EN DE LIER
OCTAVIO PAZ

THE BIG 4
AGATHA CHRISTIE

IN STAAT VAN OORLOG
HYLKE TROMP

AANSTOOT
PETER VAN STRAATEN

LELIJK GEBOUWD NEDERLAND
JAAP HUISMAN

SINT JACOBSSTRAAT 32 • IEDERE DAG GEOPEND VAN 11 TOT 17 UUR • MAANDAG EN ZONDAG VANAF 13 UUR

Dax Gastrobar

Dax Gastrobar te Leeuwarden staat garant voor gastvrijheid, een goede keuken, prettige bediening, ruime keus in eten en drinken, flexibiliteit, gezelligheid en altijd een goede prijs/kwaliteit verhouding.

- * Dagschotel €12,50
- * Driegangenmenu €27,50
- * Studentenkorting 10% over de gehele rekening

Grote Hoogstraat 32

8911 HB Leeuwarden

Tel. 06-38254603

gastrobardax@gmail.com

Wat hew ik hoord?

JE STOPPE DER MET?

Waar mut ik nou myn spul hale?

Door Andries Veldman • Foto Marchje Andringa

‘Wat hew ik hoord? Je stoppe der met? Waar mut ik nou myn spul hale? De frou het un hartinfarct had, die ken niet komme.’ Tien minuten bij slager Jack Melein in de winkel en je bent helemaal op de hoogte van het wel en wee in de Friese hoofdstad. ‘Un praatsje mut derbij’, zegt Melein. ‘Alleen inpakken en overhandigen is het werk niet. Er moet warmte zijn.’ Binnenkort is het over met de warmte van slagerij Velstra, de oorspronkelijke naam van slager Wim Velstra die Melein al die tijd handhaafde. Noodgedwongen sluit hij op 29 november zijn winkel.

‘Het is jammer. Spijt is een te groot woord’, zegt Melein die na rijp beraad tot deze beslissing kwam nadat een werkneemster een andere betrekking verkoos. ‘Ik had wel even door willen gaan. Met het sluiten van de zaak was ik helemaal niet bezig. Als iemand vertrekt, moet je een nieuwe zoeken en inwerken. Daarmee ben ik een half jaar bezig. Met de kerst op komst lukt dat niet. Je moet het goed doen, of niet doen.’ Slagers zijn gewild. Werknemer Michiel heeft na de aankondiging van sluiting al zes aanbiedingen gehad om te komen werken. Melein: ‘Ik ben ook benaderd, maar of ik er op inga weet ik nog niet. Misschien, het zou kunnen.’

Bijna vijftig jaar werkte Jack Melein in de slagerij aan de Nieuwe Oosterstraat. Nadat hij was goedgekeurd om in dienst te treden bij de Koninklijke Marine bleek bij de koninklijke op dat moment geen behoefte te zijn aan nieuwe dienstplichtigen. ‘Ik was vijftien en dat ging dus niet door. Daarna zei moeke: zoek maar werk. In de krant stond een advertentie voor een slager, ik kon meteen maandags erop aan het werk. Leren was myn ding niet, maar ik ging wel naar de slagersvakschool die toen nog in Leeuwarden was gevestigd. Nu is er nog een opleiding in Utrecht.’ Het was een opleiding op hbo-niveau. ‘Je bent niet zomaar slager: je moet kunnen uitbenen, uitsnijden en toonbankklaar maken.’

In Leeuwarden had je in die tijd slagers te kust en te keur. In de Sint Jacobsstraat zaten Bakker en Wetting. De Vries zat in de Grote Hoogstraat. De Haan in de Kleine Kerkstraat en zijn opa in de Nieuwe Oosterstraat. Rinsma op de Nieuwestad. Zijlstra zat in de Slotmakersstraat en Glas in de Nieuwe Hollanderdijk en later in Bilgaard. Smit, de paardensla-

ger, was gevestigd in de Schrans. De Vleeschmeesters zaten in de kelder van V&D. Jan de Walle zat tot voor kort aan Achter de Hoven. Hier en daar toont een gevelsteen nog de geschiedenis van de slagerij in het pand. ‘In de jaren 50-60 van de vorige eeuw telde Leeuwarden 149 slagerijen. Alleen al in de Breedstraat en omgeving zaten er tien stuks. En

‘Doëst de groeten aan ut meiske?’

dan te bedenken dat er toen nauwelijks supermarkten waren, de stad kleiner was en er maar een handjevol vegetariërs was. In het begin kregen we de halve koeien in de winkel. Die beenden we zelf uit, tweeënhalve koe per week.’

Ondertussen loopt het af en aan in de winkel. ‘Doe maar droge worst. Een stuk of vijftien. Geniet van je pensioen, ik ben al twintig jaar met pensioen. Ik kon mooi op tijd weg.’ Melein: ‘Je sluit de ene deur en opent de andere. Ik kan me nu volledig richten op mijn passie, vissen of hout hakken voor de kachel. En wat ompielen in ‘e tún. Misschien ergens nog aan de slag in een slagerij? Ach, je weet het niet.’ Roept naar een oudere klant die de deur uitstapt: ‘Doëst de groeten aan ut meiske?’

NATUUR
MUSEUM
FRYSLÂN
WETEN WAT ER LEEFT

NIEUWS

MUMMIE MYSTERIES SCHIMMEN VAN DIEREN

Vanaf 22 november kunnen bezoekers zich in Natuurmuseum Fryslân onderdompelen in de mysterieuze wereld van de dierenmummies. Bij mummies denk je al snel aan het Oude Egypte, maar ze komen ook in eigen omgeving voor. Mummie Mysteries is dan ook een fascinerend onderwerp, interessant en helemaal niet ingewikkeld.

Mummies van farao's in het Oude Egypte zijn wel bekend, maar wist je dat er tweeduizend jaar geleden ook veel dierenmummies waren? Katten, ibissen en krokodillen werden zorgvuldig gebalsemd en ingezwachteld als heilig dier, huisdier, geschenk aan de goden of voedsel voor een overledene. Deze mummies werden bewust door mensen gemaakt om voor eeuwig bewaard te blijven.

Ook in Fryslân komen dierenmummies voor. Deze zijn vaak ‘per ongeluk’ ontstaan door natuurlijke omstandigheden. Vaak zijn deze dieren weggekropen en overleden op een plek waar bepaalde klimatologische omstandigheden waren die het mummificatieproces in gang hebben gezet. Zo werden de dieren als het ware gedroogd. In de

collectie van het museum zijn verschillende mummiedieren opgenomen: een kat die in een kruipruimte werd gevonden, een rat die achter het behang zat en een gedroogde vleermuis die jaren later tevoorschijn kwam uit een vaas.

In de spannende tentoonstelling zijn zowel de bewuste mummies uit het oude Egypte als de onbewuste mummies uit Fryslân te zien. Bezoekers krijgen antwoord op vragen als: Welke dieren werden gebruikt als mummie? Hoe gaat het mummificeren in zijn werk? En waarom werden dieren eigenlijk gemummificeerd? We doen ook uit de doeken hoe dieren tegenwoordig geprepareerd worden en wat het doel daarvan is.

Mummie Mysteries maakt deel uit van het project ‘Onder Ons’, een initiatief van het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden en is mede mogelijk gemaakt door de Vriendenloterij en Gemeente Leeuwarden.

DE TENTOONSTELLING IS TE ZIEN VAN 22 NOVEMBER 2025 T/M 22 NOVEMBER 2026.
WWW.NATUURMUSEUMFRYSLAN.NL

LEUK JE TE ONTMOETEN!
KOM OP DINSDAGEN GRATIS KENNISMAKEN

BIJ NATUURMUSEUM FRYSLÂN BELEEF JE DE FASCINERENDE WERELD VAN DIEREN EN PLANTEN VAN HEEL DICHTBIJ. LEER DE NATUUR SPELENDERWIJS KENNEN TIJDENS EEN INTERACTIEVE ERVARING VOOR JONG EN OUD. HIER GAAN ONTDEKKING EN PLEZIER HAND IN HAND!

WANNEER: IEDERE DINSDAG BUITEN DE SCHOOLVAKANTIES REGIO NOORD IS ER GRATIS ENTREE. DE ONDERWATERSAFARI (4+) IS OP DEZE DAGEN SLECHTS €1,- P.P.

Bedankt voor dit goede artikel. Graag lees ik meer van dergelijke stukken en daarom scan ik de QR-code en maak direct 1,50 over op de rekening van Liwwadders

Tekst André Keikes • Foto: Historisch Centrum Leeuwarden

WIE ER TREURT NOG

'Er werd paniekerig geëxperimenteerd met shops in shops'

Eind dit jaar, op Oudejaarsdag, is het tien jaar geleden dat V&D failliet ging. Officieel kon er nog gekocht worden tot twee maanden erna, maar het einde was toen al een feit. Het warenhuisconcern met in zijn beste jaren zeventig filialen in het hele land, kon zijn schulden niet meer betalen. Leeuwarden verloor, net als veel andere steden, een winkel die alleen al door zijn omvang sfeerbepalend was. Als een planeet waar talloze kleinere zaken als maantjes omheen draaiden. Na de implosie van de planeet bleef het centrum met zijn maantjes verweesd achter.

Ja, Nederlandse binnensteden zijn nog steeds mooi, zeker als ze historisch zijn, maar zo'n groot warenhuis, een heuse department store zoals de Engelstaligen zeggen, met in Leeuwarden maar liefst drie grote verdiepingen, gaf een meerwaarde. Je stad werd er, laten we eerlijk zijn, stedelijker door, meer een stukje van de grote wereld. Dat is niet meer. We hebben nog wel heel veel kledingwinkels, honderd zaken waar je koffie kunt drinken en goed kunt eten, duizend kappers en nog een zootje tatooshops, maar dat is het anno 2025 ook wel.

Toegegeven, V&D was in zijn nadagen ook al lang niet meer het stijlvolle centrum van het centrum. Er werd paniekerig geëxperimenteerd met shops

in shops, van vaak niet eens zo geweldige merken, een hoekje waar wat koffers en tassen waren neergekwakt moest doorgaan voor de lederwarenafdeling en ook de parfumerie kon niet meer in de reuk staan van speciaalzaken even verderop. Dat gold trouwens ook voor andere afdelingen. Er werden nog wel wat boeken verkocht, maar het was slechts een fractie van wat je bij Van der Velde kon krijgen. En de betere supermarkt, haast een traiteur, in de kelder, feitelijk de vierde etage, was al veel eerder gesloten.

Het ging al langer niet goed, maar de ellende begon pas echt toen de V&D-holding in 2010 werd verkocht aan de Amerikaanse investeringsmaatschappij Sun Capital, gehaaide jongens die handig weten te schuiven met schulden en geen

traan laten als daar slachtoffers bij worden gemaakt. Ook het voormalige V&D-restaurant, later La Place, hoorde bij de deal. Het leek daarna nog even goed te gaan, maar al snel was het

compleet crisis. Conflicten met de verhuurders van de enorme panden, die in de jaren daarvoor al waren verkocht en teruggehuurd, alsmede met de personeelsvertegenwoordigers maakten snel duidelijk dat de planeet echt zou gaan imploderen.

Het Leeuwarder filiaal aan de Nieuwestad, na de grote brand op 21 maart 1963 van drie kleinere panden verbouwd tot één modern geheel met dito gevel, werd al snel leeggehaald. Het was nog maar kort daarvoor voorzien van nieuwe roltrappen en deels nieuwe vloeren, in de kennelijke hoop dat er nog toekomst was. Het bleek ijdele hoop.

Wie kon dit winkeldrama voorzien? Ja, er waren tendenzen die wezen op afnemende belangstelling voor grote warenhuizen. Niet alleen in Nederland hadden ze het zwaar in de strijd met speciaalzaken. En toen kwamen ook nog eens de webshops. De Bijenkorf in Amsterdam koos voor het afstoten van de filialen in kleinere plaatsen, waaronder Groningen, en concentreerde

zich op de meest welstandige klanten in de grote zaken in de rijkere en grootste steden. Die categorie klanten heb je nauwelijks in het noorden van het land. De kleinere Hema, die ook bijna het leven liet door weer andere 'durfinvesteerd'ers', koos juist voor de basic artikelen en redt het vooralsnog. V&D zat er wat ongemakkelijk tussenin.

In de oude tijden zonder webshops en internationale verbindingen was het warenhuis ook voor Leeuwarden de wereld in de buurt. De twee liften met bedienden, die voor u op de knopjes drukten en zo de zenuwachtigheid voor al die moderne techniek beperkten, de geüniformeerde verkoopsters, de goed gesorteerde patisserie, twee restaurants, mode en schoenen alsof ze rechtstreeks uit Parijs kwamen, het was wat. Ook de omroepinstallatie ('Juffrouw Jannie toestel zeuven, juffrouw Jannie toestel zeu-ven'), de door het eigen etaleursteam met zorg gemaakte en vaak bewegende Sinterklaas- en Kerst-etelages die voor de mens van toen, die niet

VDM
van der meulen metaal

Aan-/verkoop én recycling van oud ijzer en metalen voor bedrijf én particulier!

Einsteinweg 16
8912 AP Leeuwarden
+31 58 2130402
info@vdm.nl
www.vdm.nl

OM V&D?

zo veel gewend was, ware belevenissen waren, you name it. V&D was ooit een wereld om in weg te dromen.

Nu zijn de Costes en Cotton Club op die plaats gevestigd. Aan de Ruiterskwartierkant wordt gewerkt aan 'luke appartementen' midden in 'het bruisende centrum van Leeuwarden', zoals makelaars dat altijd heel origineel noemen. Maar het bruisen is wel afgenomen sinds V&D failliet is gegaan. Er is genoeg te vinden in de binnenstad van Leeuwarden, maar het is allemaal wel erg eenzijdig geworden. De hardware, dus

de panden, ziet er beter uit dan ooit, maar de software, een breed winkelaanbod, houdt niet over, tien jaar na het verscheiden van het warenhuis.

De onzichtbare webwinkel bol.com kwam er voor in de plaats, eigendom van Ahold Delhaize, zeg maar Albert Heijn. Maar Jeff Bezos investeert de komende tijd liefst 1,4 miljard dollar in de Nederlandse tak van de internationale Bol-concurrent Amazon. Amerikanen houden nu eenmaal niet van niet-Amerikanen die hun marktplannen verstoren. Gelukkig hoeft V&D dat bloedbad niet meer mee te maken.

!!IEDERE DAG VERS NIEUWS!!

LEES DE LAATSTE BERICHTEN OP WWW.LIWWADDERS.NL

- LANDBOUW GEBRUIKT EEN VIJFDE MINDER GIF
- IS HET COLLEGE VOORNEMENS OM DE VERKEERSVEILIGHEID BIJ DE ENTREE VAN BLITSAERD TE VERBETEREN?
- FEMKE MOLENAAR: DEZE UITKOMST IS ZUUR, MAAR IK HEB DIE ZUURHEID DE AFGELOPEN MAANDEN AL VOLOP GEPROEFD

Uitstalraam

Tekst en beeld: André Keikes

Uitstalramen, beter bekend als etalages, speelden lange tijd een grote rol in de detailhandel. Je liet als winkelier zo veel mogelijk spullen zien, vaak met prijskaartjes, om zo de klanten naar binnen te lokken. Graag een beetje mooi, stijlvol, zodat je winkel haast een klein theatertje werd. Fraai uitgelichte poppen of feestdagenversieringen maakten het plaatje compleet. Hoe zien de Leeuwarder etalages er vandaag de dag uit? En wat er gebeurde er met de etalages als een winkel sloot?

DEEL 3

Bever

Bever is een landelijke keten met winkels voor mensen die de natuur intrekken, in welke vorm dan ook. De Leeuwarder vestiging zit aan het Ruiterskwartier in het pand dat ooit boekwinkel De Tille huisvestte. Binnen vind je er onder (veel) meer uiteenlopende sportschoenen met bijpassende sokken, outdoorjacks en -jassen, kampeerspullen, slaapzakken, tassen, maar ook voor de leek ondoordringelijke zaken die, eenmaal op avontuur, niet mogen ontbreken. Die dus ook. Maar van buiten, dus op het Ruiterskwartier, merk je daar weinig van. Wat bij Bever voor etalage doorgaat, is een van de winkel afgesloten decor, kun je zeggen, met af en toe wisselende kleurige platen en een scherm, waar vermoedelijk outdoordingen op te zien zijn. Toch is al vaak uit onderzoek gebleken dat wie van buiten in een winkel kan kijken, gemakkelijker de stap naar binnen zet. Dat zijn wel meer winkeliers vergeten. En het ziet er ook zo veel prettiger uit.

Ruiterskwartier

DONATEURS ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

- WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIJEENKOMST)
- **DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL**

De partij die in de laatste week de wind in de polls mee heeft, gaat er met de buit van door

VERKIEZINGEN LEEUWARDEN 2025

Door A. de Boer

Er is massaal gestemd 29 oktober j.l. De uitslag wordt ‘historisch’ genoemd, vanwege de grote overwinning van D66. Voor het eerst de grootste partij van Nederland. Tegelijk viel te constateren dat de ‘grote partijen’ allemaal relatief klein bleven. D66: 26 kamerzetels, PVV 26 zetels, VVD 22 zetels, GroenLinks-PvdA 20 zetels, CDA 18 zetels. Waar zijn de tijden gebleven van bijvoorbeeld 40 zetels voor de PvdA, toen nog zonder GroenLinks, in de periode van kabinet Rutte II?

Onverminderd is de grote onzekerheid en beweeglijkheid van het kiezersvolk. Een winst of verlies van 10 tot 20 zetels per partij is geen uitzondering meer. Nieuwkomers stijgen soms tot grote hoogten en duikelen vervolgens even snel. Evenals bij de verkiezingen in 2023 die uiteindelijk leidden tot het kabinet Schoof spelen de peilingen in toenemende mate een rol. De partij die in de laatste week de wind in de polls mee heeft, gaat er met de buit van door. In 2023 was dat de PVV (37 zetels), in 2025 was dat D66 (26 zetels). De kiezers bepalen steeds later hun stem, zijn veranderlijker dan ooit, hebben een groeiend wantrouwen tegen politiek en overheid, en doen massaal mee aan het peiling-populisme, zoals tv-man Van Roosmalen het treffend aan de kaak stelde.

FRYSLÂN
De opkomst was in onze provincie met 81,1 % een fractie hoger dan in 2023 (80,9 %). Daarmee doet Fryslân het wat beter dan landelijk (nu 78,3%). Een mooie opkomst, maar de thuisblijvers vormen merkwaardig genoeg met 19% wel de grootste groep onder het kiezersvolk.

De PVV blijft met 17,2 % provinciaal de grootste partij. In 2023 was het maar liefst 24,4%. Aanmerkelijk verlies dus, maar wel nog duidelijk de grootste. Tweede in omvang is nu weer het CDA met 15,4 %. Een winst van 10% vergeleken met 2023, toen het verlies dramatisch was. Een geslaagde terugkeer. De landelijke winnaar D66 is in Fryslân nu de derde partij met 13.3% van de stemmen. De winst vergeleken met 2023 is hier 9%. Voor Friese verhoudingen een ongekend

HOE IS ER IN DE ZUIDLANDEN GESTEMD?

In de Zuidlanden, de buurtschappen ten zuiden van Goutum staan twee basisscholen, De Pionier en IKC Teresa. De relatief nieuwe scholen tellen samen ruim 700 leerlingen en groeien nog steeds. In deze uitbreidingswijk wonen dan ook voornamelijk jonge gezinnen, veelal tweeverdieners met een bovenmodaal inkomen.

De wijk heeft twee stembureaus: De Pionier en hotel van der Valk. We hebben ons beperkt tot de uitslag van zeven partijen. D’66, GroenLinks/PvdA, VVD en CDA en radicaalrechts: PVV, Forum en JA21.

UITSLAGEN PIONIER IN %

D’66	27
GL/PVDA	14,8
VVD	13
CDA	9,25
PVV	9,3
FORUM	5
JA21	7

UITSLAGEN VAN DER VALK IN %

D’66	24
GL/PVDA	14
VVD	20
CDA	12
PVV	9
FORUM	4
JA21	5

In deze twee stembureaus zijn in totaal 2066 stemmen uitgebracht. Met name de uitslag van De Pionier is erg opmerkelijk. Komt in heel Leeuwarden radicaal rechts, PVV, Forum en JA21, tezaamen uit op 25 %; bij De Pionier is dit 21,3 %.

De score van de VVD komt met 13 % iets hoger uit dan het Leeuwarder gemiddelde van 11,3 %. Het CDA scoort met 9,25 % iets lager dan het Leeuwarder gemiddeld van 10,8 %. Het zijn de uitslagen van D’66 en GroenLinks PvdA die er echt uitspringen. Hier geen nek aan nek race, maar een overduidelijke winnaar die de nummer twee ver achter zich laat. Met name voor de GroenLinks PvdA moet dat toch te denken geven.

Het zijn vooral de minder welvarende buurten waar radicaal rechts goed gescoord heeft ten koste van de, tot nog toe, grootste partij in Leeuwarden. Wanneer in een jonge stadswijk D’66 zich ontpopt tot een geduchte concurrent lijkt het erop dat voor GroenLinks PvdA de aansluiting bij de middenklasse ook op het spel staat.

Valt het tij nog te keren? Na de volgende gemeenteraadsverkiezingen in maart weten we meer.

De resultaten in percentage voor Leeuwarden op een rij, waarbij we ons beperken tot partijen die boven de 5% scoren:

	2025	2023	WINST/VERLIES
GROENLINKSPVDA	18,2	22,3	- 4,1
D66	18,2	6,3	+11,9
PVV	14,1	21,6	- 7,5
VVD	11,4	11,3	+ 0,1
CDA	10,8	3,4	+ 7,4
JA21	5,3	0,7	+ 4,6
FVD	5,2	2,7	+ 2,5

De opkomst in Leeuwarden was dit keer 77,7%, een lichte vooruitgang van 0,1 in vergelijking met 2023.

‘Wie staat op als de Leeuwarder Rob Jetten? Staat er een Leeuwarder Wilders klaar?’

niveau, maar vergeleken met het landelijk beeld blijft de winst iets achter.

De VVD wijkt in Fryslân enigszins af van de landelijke trend (relatief licht verlies) en stijgt van 11,2% in 2023 naar nu 12%. JA21 boekt een winst van 4 % en komt nu uit op 5,3%. Opmerkelijk is de uitslag van Forum voor Democratie, deze omstreden partij komt tot een score van 6,8% (in 2023 2,7%).

Aan de verliezende kant staat – naast de al genoemde PVV - in de eerste plaats NSC, die daalt van 16,8 % naar 0,5%. Het is te hopen dat de ideeën van deze partij - te snel geboren en te snel weer overleden – met name over ‘goed bestuur’ bij andere partijen en in goede handen komen. Het CDA mag hierbij kritisch worden gevolgd.

Volgende verliezer is GroenLinks-PvdA, dat een verlies boekt van 2,4% en daalt naar 12,2%. Teleurstellend, zeker gelet op de aanvankelijke aspiraties ook provinciaal de grootste partij te worden. Bezinning over plaats en toekomst zou voor GroenLinks-PvdA verstandig zijn. De jongerenorganisaties van de fusiepartij adviseren om niet tot een kabinet toe te treden. Datzelfde deed ook oud-kamer voorzitter Arib.

LEEUWARDEN

Even leek het er op dat zich in Leeuwarden een grote verrassing zou voordoen. ‘Rood van de troon gestoten’, kopte de LC op pagina 4. Terwijl Frans Timmermans in de aanloop nog had aangekondigd dat de rode bolwerken in het noorden opnieuw veroverd en hersteld zouden worden. De pijnlijke landelijke neergang kreeg in Leeuwarden ook gestalte. Toch kreeg wonderbaarlijkerwijs de aanvankelijke lokale winnaar D66 na hertellingen de tweede plaats toegewezen. Hoe dan ook

wankelt GroenLinks-PvdA als eerste partij in Leeuwarden. Net als Yke Lichthart in de LC zeiden bij opeenvolgende verkiezingen inwoners steeds vaker: ‘De PvdA is voor mij een ver-van-mijn-bed-show geworden’.

WAT GAAT ER BIJ DE GEMEENTELIJKE VERKIEZINGEN IN MAART 2026 GEBEUREN?

Het is verleidelijk om deze uitslag te bekijken met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 op woensdag 13 maart. Dat is een moeilijke exercitie, met name ook vanwege de onzekerheid over de opkomst en de vraag welke partijen deelnemen. Zoals bekend ligt de opkomst bij de gemeentelijke verkiezingen veel lager dan bij landelijke verkiezingen. In 2022 lag dat percentage op amper 51%. Het lijkt erop dat GroenLinks-PvdA in de huidige omstandigheden voordeel heeft bij een lage opkomst. D66 is een partij die grote hoogten en diepe dalen regelmatig afwisselt en die gebaat is bij een hoog opkomstpercentage. Zij zal daartoe in Leeuwarden een creatieve campagne moeten voeren om lokaal een soort Rob Jetten-effect te bereiken. Wie gaan voor D66 in Leeuwarden echt de kar trekken? Het landelijk succes van D66 schreef de tot de leeftijd der wijzen gekomen oud-burgemeester en oud-minister Hayo Apotheker toe aan de bijstelling van het beleid: ‘De partij heeft de geur van Randstad, Tesla en

elite van zich afgeschud.’ Zien de Leeuwarder partijgenoten die weg ook voor zich liggen?

De PVV, die in principe hoge ogen zou kunnen gooien, deed op gemeentelijk niveau in Leeuwarden nog nooit mee. Met een spraakmakende kandidatenlijst zou een goed resultaat mogelijk zijn. Onduidelijk is of de PVV dat hier uit de hoed kan toveren. Misschien kan ook FVD, dat met één zetel in de raad koos voor een redelijk gematigde opstelling, zich in Leeuwarden opwerken naar een wat sterkere positie.

De deelname van lokale partijen (Lijst 058, Gemeentebelangen, en ook FNP) is daarbij een variabele. Deelname van PVV zou wel eens ten nadele kunnen gaan van deze partijen. Eigenlijk is – met name in minder bedeelde wijken – een verdere uitholling van GroenLinks-PvdA bij deelname van de PVV niet uitgesloten. Ook voor de PVV geldt dat een hogere opkomst in maart 2026 dan gemeentelijk gebruikelijk is, het verschil kan maken.

Op dit moment is het speculeren. Wie staat op als de Leeuwarder Rob Jetten? Staat er een Leeuwarder Wilders klaar? Kunnen de lokale partijen de uitdagingen pareren? Boeiende vragen. Liwwadders hoopt op een zinderende campagne. Welke partijen kunnen erin slagen de sinds WO II bestaande hegemonie van de PvdA in Leeuwarden te doorbreken?

VAN DER GALIËN VAN LIJST058

Overigens toonde zich Otto van der Galiën, voorman van Lijst058 in de Leeuwarder raad, bij de beschouwingen over de begroting 2026 spottenderwijs al tevreden. Met de oprichting van zijn partij beoogde hij indertijd met name te komen tot een burgemeester van een andere dan de PvdA-kleur. Dat is gelukt. En het tweede doel – de PvdA op zijn plaats zetten – is ook bereikt. De PvdA bestaat binnenkort niet meer, dankzij het fusieproces. Een grappenmaker, deze Van der Galiën.

POLITIEKE METAFOREN

Tot slot: de beste recente bijdrage aan het politieke debat komt voor rekening van Roger van Boxtel. Deze oudgediende van D66, ook nog een voorganger van Wouter Koolmees bij de NS, sprak kort na de verkiezingen in een prestigieus tv-programma dat het plan voor 10 nieuwe steden, gelanceerd door Rob Jetten, natuurlijk niet te serieus moest worden genomen. Het ging hier om een ‘metafoor’. Goed dat het nog even zo openlijk wordt gezegd. Hoezo, nieuwe politiek? Kiezers, wees dus zo wantrouwend mogelijk waar het gaat om verkiezingsbeloften. De herrijzenis van het ooit zo machtige CDA, onder leiding van nieuwkomer Bontenbal verdient ook nauwlettende aandacht. Het is de vraag hoe lang de oude machtsinstincten in deze partij zich laten onderdrukken.

Martin van Seijen

Of ik nou in China rondloop of op de Leeuwarder Nieuwestad, overal ontdek ik bijzondere zaken.

Een schilders oog ziet meer. Ik let op kleuren, verhoudingen en materialen. Kunst is de bewuste creatie van iets moois of betekenisvols, waarbij gebruik wordt gemaakt van vaardigheid en verbeelding. Daarmee vertel ik niets nieuws. Het nieuwe zit in de uiteindelijke verbeelding.

info@martinvanseijen.nl • www.derodehand.com

IK KEEK MIJN OGEN UIT: PRACHTIGE MONUMENTEN, KARAKTERISTIEKE PANDEN EN OM DE HAVERKLAP WEER EEN KERK

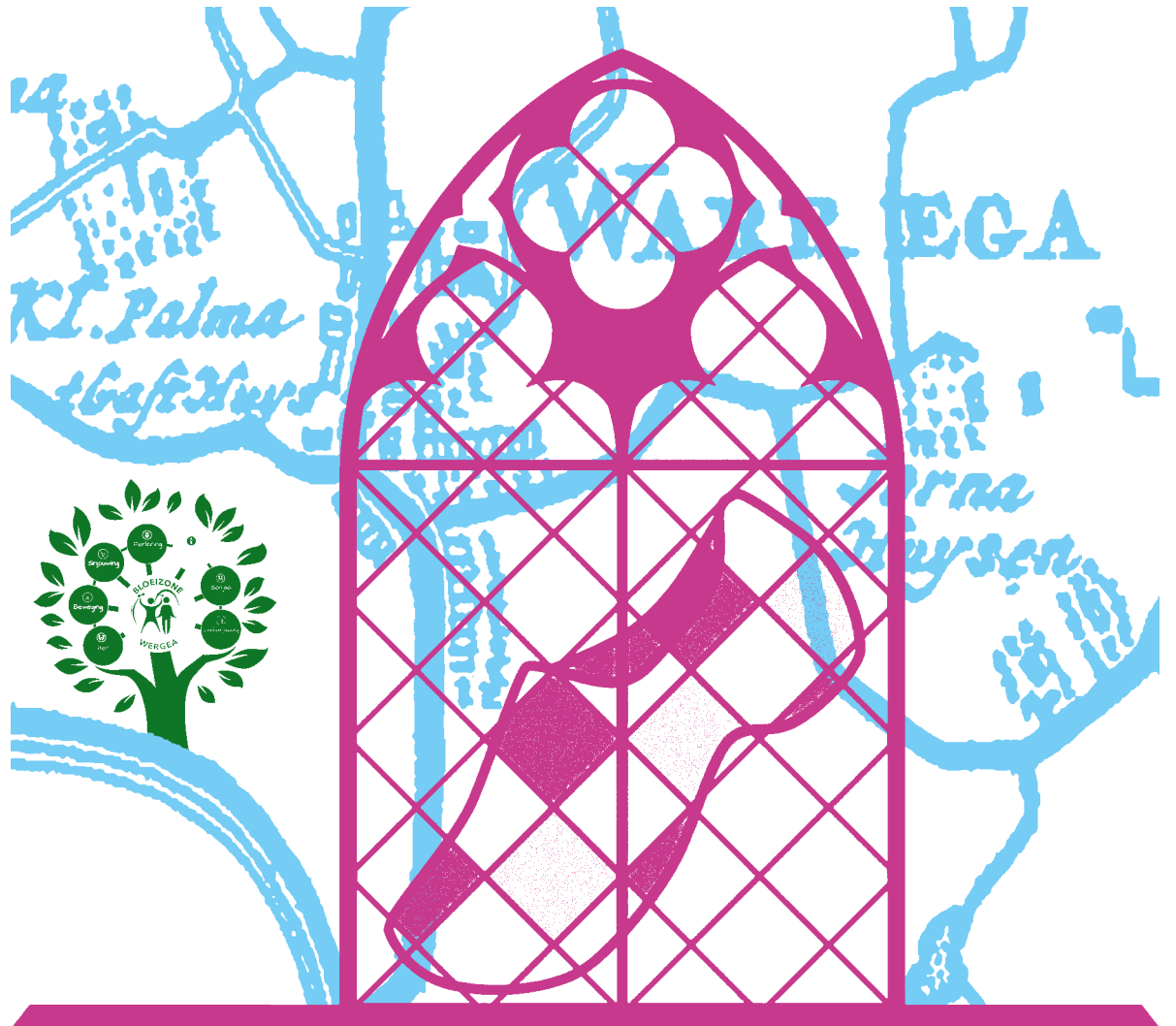
Daar zat ik plotseling in een zaal van het dorps huis vol met inwoners van Wergea. Er waren wel 70 aanwezigen. Het was de koffieochtend voor de oudere Wergeasters. De spreker was Jos Thie, artistiek leider van vele gezelschappen, maar in Friesland natuurlijk overbekend als artistiek leider van Tryater 1994-2003 en nu al weer jaren regisseur bij Pier21. Hij en zijn Froukje wonen in Wergea, al 31 jaar. Ze willen er beslist niet vandaan. Acteurs hadden hem destijds verteld toen het gezin Thie vanuit Rotterdam zocht naar een woning: je moet in Wergea gaan wonen, want daar is artistiek van alles gaande. Ze voelden er zich vanaf dag één thuis. Elk jaar doet Jos een voorstelling van Pier21. Ze repeteren dan in De Frissel en de try-outs zijn in de Bidler, dus het Wergeaster publiek heeft de primeur. Ik zit naast Jitse Tadema. Hij is erg actief in de theaterkerk De Bidler. Hij zegt dat er wel 60 á 70 boekingen per jaar zijn: voorstellingen, concerten, lezingen, maar ook bruiloften.

Beeld: Anton Feddema

Eerder die week had ik mijn auto achter de Bidler neergezet om met mijn ronde door het dorp te beginnen. Ik kwam twee dames tegen die een wandeling richting Warstiens maakten: Wilma Meinderts en Hennie Stoker-Speerstra (wonen er respectievelijk 53 en 45 jaar). Wergea bruist, er zijn zeer veel clubs, stichtingen en verenigingen: wel zestig, aldus de wandelaarsters. Het dorp van 1865 inwoners doet veel aan sport en er zijn veel activiteiten op gebied van cultuur: toneel en zingen. Het wordt ook erg gestimuleerd om mee te doen. Joast Halbertsma, de toneelvereniging, is een actieve groep, vooral onder jongeren en ook worden er cursussen gegeven voor regisseurs in opleiding. 'We zijn niet benauwd om eens wat nieuws op te zetten'. In Wergea is van alles mogelijk. Ik moest wel de naam Frans Slaterus noteren, aldus

de dames, want die doet erg veel voor toneel. De heren Jan en Jasper Tijsma doen weer veel aan muziek, net als vele andere vrijwilligers. In 2024 werden drie concerten *The Solution Story* gegeven, een eerbetoon aan de Groninger band Solution. Totaal uitverkocht en een groot succes. Mirjam Timmer van zangduo Twarres komt uit Wergea en Johan van der Veen, het duolid, woont in Wergea. Ze hadden in 2000 een grote hit: *Wêr bisto?*

Je hebt ook De Bloeizone Wergea. Dat is een groep die zich bezighoudt met gezond voedsel, groente telen, gezond leven en het opzetten van activiteiten zoals de Gezondheidsmarkt. Het project *Wergea bloeit* krijgt en geeft tips over hoe je gezond kunt leven. Ik mocht niet van Jitse vergeten te melden dat de Stichting Twa Tuorren geld genereert voor de kerkgebouwen. De twee torens bepalen de skyline van Wergea.

'We zijn een gematigd dorp'

Ik keek verder mijn ogen uit: prachtige monumenten, karakteristieke panden en om de haverklap weer een kerk. Volgens de officiële inventarisatielijst zijn er zeventien rijksmonumenten. Natuurlijk allereerst Roordastate, oftewel 't Ald Slot. Oorspronkelijk een slot voor de hoofdelingen en na 1500 woonhuis van de Jousma's en de Roorda's en daarna van de Popma's. De bekende Friese componist Reynold Popma van Oevering (1692-1781) kwam uit

Wergea. Hij was hofcomponist van regentes prinses Maria Louise, Marijke Meu, en de organist van de Grote Kerk in Leeuwarden. Hij zorgde ervoor dat er in 1727 een nieuw orgel kwam: het huidige orgel van Christian Müller. In 1787 werd het slot helaas gesloopt en kwam er een nieuw woonhuis voor in de plaats. Het was voortaan meer een boerderij dan een kasteel. Het wordt nu particulier bewoond.

Ik loop langs verschillende kerken: de Bidler was de Nederlands Hervormde Kerk, nu dus theater, en vervolgens liep ik langs een gebouwtje waarop vermeld staat: 'Deze Kerk is gebouwd door een kamp van de Mennonite Voluntary Service 1956'. Dit was het kerkje voor de Doopsgezinden, het heet nu De Frissel. Het kwam in de plaats van de oude Doopsgezinde Kerk, die nog aan de Gele Eker staat en is omgebouwd tot zes wooneenheden. De Doopsgezinden hebben De Frissel verkocht in 2010 aan de Hervormde Kerk. Ze vormen nu één gemeente met Grou, Akkrum, Jirnsum, Terherne en Aldeboarn. Dan loop ik verder en kom bij de Rooms-Katholieke Sint Martinuskerk: nog een laatste stukje bolwerk van het katholicisme in Wergea, want de kerk sluit met kerst 2025. Steeds minder mensen bezoeken

de kerk en er zijn steeds minder vrijwilligers. Ze vierten de mis tegenwoordig in De Frissel. In het bisdom Groningen-Leeuwarden viel het besluit dat Wytgaard, Wergea en de Leeuwarder Bonifatiuskerk gaan sluiten. Wat er met het indrukwekkende kerkgebouw gaat gebeuren is nog niet bekend. Je hebt al De Bidler, De Frissel en het dorps huis, dus wat kan deze kerk nog voor invulling krijgen? De Frissel wordt wel gebruikt door de PKN gemeente Warthengahe: Warten, Warstiens en Wergea voor bijeenkomsten en er is een klein mortuarium dat door heel Wergea kan worden gebruikt.

Betty Bannink weet veel over de doopsgezinden. Ze vertelt dat er van 1911 tot 1939 een bekend predikant actief was in Wergea, Ds. R. J. de Stoppeelaar (1873-1948), schrijver van maar liefst 24 geschriften. Hij schreef hoofdzakelijk over de natuur, waaronder ook artikelen voor tijdschriften zoals voor *De Haagsche Post* en *De Wandelaar*, vooral over vogels, weiden en polderlandschappen. Daarnaast schreef hij kinderboeken, zoals 'Peter en Johannes op het water'.

'Afkes Tiental', het beroemde boek van Nynke van Hichtum speelt zich ook af in Wergea.

!!JA, IK WIL!!

EEN ABONNEMENT OP HET STADSBLAD LIWWADDERS
EN ONTVANG DE KRANT IN DE BUS + KORTINGSBONNEN

MET EEN ABONNEMENT ONDERSTEUN IK DE REDACTIE, DIE TIEN KEER PER JAAR EEN
INTERESSANTE KRANT MAAKT EN BOVENDIEN EEN DAGELIJKSE NIEUWSWEBSITE VERZORGT.

IK MAAK 40 EURO (INCLUSIEF VERZENDINGSKOSTEN) OVER OP REKENINGNUMMER
NL 88 RABO 0355 1954 96 T.N.V. STICHTING LOODS 50 VOOR ONDERZOEKSJOURNALISTIEK.

KRANT AAN HUIS • EXTRA SERVICE • VERGEET UW ADRES NIET TE VERMELDEN
MAIL UW ADRES NAAR DON.LIWWADDERS@GMAIL.COM

STADSBLAD LIWWADDERS: AL 25 JAAR EEN PODIUM VOOR ONDERZOEK, HISTORIE,
HUMAN INTEREST, COLUMNS EN SPRAAKMAKENDE ACTIVITEITEN.

ONZE SERIE OVER LEEUWARDER DORPEN: WERGEA

In 1970 werd hier een beeldhouwwerk van Suze Boschma-Berkhout onthuld dat dit gezin verbeeldt, het het kinderrijke gezin van Sjoerd en Harmke Feenstra-Tuinstra, die in een klein huisje achter de Hillebuorren woonden. Betty zegt over haar dorp Wergea: ‘Je vindt hier bijzondere historie en daardoor weer bijzonderheden en dat maakt het fijn om hier te wonen. Het is een ontspannen dorp en een vrijplaats voor creativiteit. Dat voel je gewoon’. Dat vinden Hennie Stoker en Wilma Meinderts ook, hoewel ze het jammer vinden dat er steeds minder Fries wordt gesproken. ‘De bern prate net mear Frysk’. Dat komt ook, denken ze, door de nieuwbouw van de wijk Palma, die er enkele jaren geleden bij is gekomen. Betty en haar man Luc wonen er naar volle tevredenheid aan het water, de Nije Waring. Daar woont ook het bekende voormalige PvdA-Tweede Kamerlid Lutz Jacobi: ‘Nee, dit nieuwe deel is niet mooi hoor, maar oud-Wergea: dat is Venetië!’ Er staat al weer een nieuwe uitbreiding in de planning, Grut Palma West, met 58 nieuwe woningen.

Ik wandel verder door het dorp en zie een mevrouw in haar woonkamer zitten terwijl de zon mooi in haar kamer schijnt en alles tevreden en gelukkig lijkt. Dus bel ik aan. Mevrouw Riekje Eijzenga laat mij binnen en de hond Bijke springt vrolijk tegen mij op, net alsof ze me hadden verwacht. We raken meteen aan de praat over het mooie dorp Wergea. Ze woont hier al haar hele leven. Ach, zegt ze, ‘het is hier mooi, maar ik weet niet beter, het is allemaal zo gewoon. Nee, ik wil hier nooit vandaan.’ Ze was geboren in Narderbuorren, een buurtschap oorspronkelijk op een terp gelegen pal ten zuiden van Wergea. Toen naar de kleuterschool, dat is nu dorpshuis en toen naar de lagere school, dat is nu fysiotherapie. Vervolgens ging ze dan naar de ULO in Grou en daarna kwam ze

‘Ik wandel weer verder, langs Gele Eker en langs de Grutte Buorren en ik kom dan op de Hillebuorren langs het water. Wat een mooi panorama!’

bij de ZPC op het hoofdkantoor in Leeuwarden, waar ze op alle afdelingen en ook andere kantoren gewerkt heeft. Ze kwam daardoor ook in het buitenland. ‘Het is hier gemoedelijk’, zegt ze, ‘er is natuurlijk veel veranderd, maar er is altijd wat te doen’, alhoewel het haar indruk is dat het wat minder is dan vroeger. Ze is samen met anderen nu volop bezig met een mooi project. Ze borduurt portretten van markante Wergeasters. Ze was net bezig met Van der Haak, een oud-politieman. Ze heeft beppe Aal al gedaan, die met de ‘bôlekoer en wein súdele’, de beppe van de bakker van nu. Van deze geborduurde portretten worden kussens gemaakt en portretten die in een lijst opgehangen worden in het dorpshuis: die moet ik wel beslist gaan bekijken. En dat deed ik: uniek! Haar volgende ligt ook al klaar, dat wordt de jager Gerrit Bakker. Ze vertelt mij ook wat de bijnaam is van Wergeasters: Brêgebidlers. Er waren destijds vele bruggen (nu ook trouwens) in Wergea en dan moesten de bruggen open voor het vele scheepvrachtverkeer en dan moest er geld worden gevraagd, vandaar de term brugbedelaars. Ze laat mij ook het prachtige dorpsblad zien, dat één keer in de maand uitkomt, ‘De Havensbank’, fraai uitgegeven en met veel pagina’s en veel nieuws. Volgens Riekje is er een biljartclub en een kaartclub, vroeger in het dorpscafé, dat verdwenen is als decor, en nu in het dorpshuis. Wat mij erg opvalt, is dat de Wergeasters hun eigen dorp Werge noemen en niet Wergea.

We moeten het natuurlijk ook over de sport hebben. Wergea is een dorp van schaatsters, zowel mannen als vrouwen. Dat geldt

trouwens ook voor het buurdorp Warten. Heeft het ermee te maken dat er eertijds, samen met IJlst, schaatsenmakerijen stonden? Het waren er wel achttien, naar het schijnt. Bekende schaatsters uit Wergea waren: Barend van der Veen, Rinske en Anneke Zeinstra, Wopkje Kooistra, Piet Zwart en ja, dat weet natuurlijk iedereen; dominee Minne Hoekstra, de eerste winnaar van de eerste Elfstedentocht 1909, een geboren Wergeaster. Toen in 1940 de eerste vijf over de streep gingen was ook Dirk van der Duim uit Wergea daarbij, hun beide grafstenen zag ik op de begraafplaats.

Het wordt tijd dat ik naar Sjoerd Spykstra ga, de wandelende encyclopedie van Wergea, zo is mij verzekerd. ‘We zijn een gematigd dorp’, zo begint hij meteen als ik hartelijk welkom ben geheten en een kop koffie krijg. Hij en zijn vrouw, Maaïke IJsselstein, zijn echte Wergeasters. ‘We zijn ongeveer in alles een derde deel, ‘in tred’. Derde deel Hervormd, derde deel Katholiek en een derde deel Doopsgezind en dat verklaart dat er nooit grote tegenstellingen waren en zijn, vanuit het verleden was er nooit een groep in de meerderheid, wat je vaak op andere dorpen wel zag, of dat er twee groeperingen tegenover elkaar stonden. Met drie valt dat mee.’ Spykstra heeft uitgezocht wie er allemaal sinds 1640 (en soms daarvoor) in de huizen woonden. Toen al liepen de vaarten door het dorp. Hij heeft heeft in kaart gebracht wie er generaties lang in de huizen woonden.

Je kan niet alleen goed nagaan wie waar woonde maar ook welke beroepen ze uitoefenden: hier leerden textielarbeiders en wevers en die waren doorgaans katholiek. Boeren waren dan weer hervormd. Er lagen drie meren rondom het dorp, dus dat speelde ook mee. Het was een dorp met verbindingen. De binnenvaart van Leeuwarden naar het zuiden moest langs Wergea. In 1640 waren er wel vijfenveertig stemgerechtigde boeren en dat was veel. Die boerderijen lagen allemaal aan het water. Er waren destijds nog vier mooie molens, nu niet meer. Wergea is zo ook ontstaan, langs it Alddijp, oorspronkelijk grote slenken van de Middellzee, vertakkingen waarnaast dorpen op terpen zijn ontstaan: Wirdum, Wergea, Warten, Swichum en Warstiens. De eerste kerk moet wel van de 12e eeuw geweest zijn, men heeft bij opgravingen tufsteen

uit die periode gevonden. In ieder geval kunnen we aan de oudste klok in De Bidler zien dat die uit 1452 stamt. Die is gewijd aan de heiligen Fabianus en Sebastianus. In 1872 werd de derde kerk, de huidige, gebouwd. Maaïke IJsselstein stamt uit een familie van textielwinkeliers. Pake was eerst boerenarbeider, maar hij werd ziek en beppe begon toen een textielhandel, eerst vanuit een la van hun kabinet. Haar zuster was de laatste van drie generaties die in textiel deden.

Er zijn vele initiatieven in het dorp. Dat is te zien aan behoud van het café, nu een restaurant, de jeugdsoos, in het voormalige katholieke gebouw. De jeugdsoos is een zegen voor het dorp. Daar ontstaan tal van initiatieven. Ik zag in de voormalige rk-pastorie nu de kinderopvang. Door al die initiatieven is er veel saamhorigheid, zegt Spykstra. De gemeente Boarnsterhim was met de herindeling van 1984 een mislukking. Alles kon in Grou en Akkrum, in de andere dorpen verliep het moeizaam. Dat zeggen ook de dames Meinderts en Stoker. Niks kon, alles verliep moeizaam, en als het om Grou ging was er zomaar een brug, die niet eens nodig was. Het is echt een verbetering nu ze bij Leeuwarden horen. Leeuwarden, zo oordelen de dames, doet in ieder geval zijn uiterste best, zoals bijvoorbeeld geld beschikbaar stellen aan plaatselijk belang. Zeker het sneeuwvegen is veel beter geworden. De gemeente Idaarderadeel, dus de gemeente van vóór de herindeling van 1984, had het wel goed voor elkaar. Er is één school voor alle groeperingen, daar liep Wergea in voorop, een school met open catechismus, zo wordt het wel genoemd.

In 1982 werd er door Rients van Wijngaarden een historische club opgericht, dat is uniek voor zo’n dorp, ‘Werregea âld, Wergea nij’ geheten. Wat opmerkelijk is, is dat ze in de loop der jaren nogal was boeken hebben gepubliceerd. Over de historie van Wergea is dus veel bekend. Zo is er een boek over het Popma Gasthuis (prachtig gebouw!) en het laatste is ‘Ien en oer út ‘e skiednis fan Wergea. Diel 8’ In 2022 bestond Wergea 600 jaar, dat is op alle fronten uitbundig herdacht en vooral gevierd.

Ik wandel weer verder, langs Gele Eker en langs de Grutte Buorren en ik kom dan op de Hillebuorren langs het water. Wat een mooi panorama! Het gebak van Bakkerij Teije de Boer lacht mij vanuit de etalage tegemoet, maar ik wandel stevig door. Wat een bijzonder dorp, dat merk je aan alles.

BEARN BILKER

KOKEN MET KLAAS:
IEDERE DAG OP
WWW.LIWWADDERS.NL

KOKEN MET KLAAS

(KLAASKASMA@LIVE.NL)

POMMES DUCHESSE

Gisteren heb ik ‘pommes duchesse’ gemaakt. Aardappelpuree in de vorm van een toefje slagroom. Een halve eeuw geleden gold dit als top-punt van kookkunst. In ieder middelmatig restaurant kreeg je dit aardappeligerecht bij je biefstuk op het bord. Veelal van puree uit een pakje gemaakt. Precies volgens het recept dat op het pakje stond, dus geen olie of boter erbij, waardoor het een ontieliglijke droge meuk was. Overigens is het nog niet veel veranderd; alleen hoeft je de zakjespuree niet meer op te spuiten. Ze zitten namelijk al kant-en-klaar in het vriesvak bij de groothandel. Nog net zo droog als vijftig jaar terug.

Ik wilde gisteren een lekkere gekookte aardappel eten met een runderstoofje en worteltjes. Helaas werd de aardappel veel te gaar omdat ik tegelijkertijd met les 2 van ‘Hoe leer ik bouzouki spelen’ bezig was. Dan eet ik maar puree, dacht ik en stampte de aardappel fijn. Maar die had zoveel kookvocht opgenomen dat het wel soep leek toen ik hem had gestampt. De puree was zelfs te nat om er nog veel boter of olijfolie aan toe te kunnen voegen om gratin te maken. En toen kwam ik op het waardeloze idee om weer eens een keer pommes duchesse te maken. Hoe het kan weet ik niet, maar ook deze aardappelrozetjes waren gortdroog. Nooit weer, dacht ik toen ik de spuitzak probeerde schoon te maken en de laatste puree uit het spuitmondje prutste.

INGREDIËNTEN:

1 kilo aardappelen
2 eierdooiers
100 gram zachte boter
0.5 deciliter room
zout en peper
1 halve theelepel nootmuskaat
1 eetlepel geraspte Parmezaanse kaas

BEREIDING:

Schil de aardappelen en snijd ze in stukjes. Doe ze in een pan koud water met zout. Kook de aardappelstukjes gaar. Giet de stukjes af en laat de pan nog 1 minuut op het vuur staan om ze extra te laten drogen. Voeg de helft van de zachte boter toe en stamp de aardappelen fijn of druk ze door een knijper.

Roer de room, dooiers, zout, peper en nootmuskaat door de puree. Schep de puree in een spuitzak.

Bekleed een ovenplaat met bakpapier. Spuit mooie rozetten op de ovenplaat. Bestrijk de bovenkant van de aardappelrozetten met de resterende boter. Strooi er tot slot de geraspte kaas over. Bak de pommes duchesse ongeveer een kwartier in een voorverwarmde (200 graden) oven.

!!IEDERE DAG VERS NIEUWS!!
LEES DE LAATSTE BERICHTEN OP WWW.LIWWADDERS.NL

- ER IS GENOEG WERK AAN DE WINKEL VOOR BUMA IN LEEUWARDEN
- BETAALBAARHEID ONDER DRUK NA RELATIEBREUK
- STEEDS MINDER GEMEENTEN BESTEDEN SOCIALE TAKEN UIT
- LIJST058 WIL DAT BUMA TERUGKEERT EN ZAAK IN GROU OPPAKT
- LIJST058: BENT U BEKEND MET DE OVERLAST OP/ROND DE TADINGASTRAAT?
- NATUURDOCUMENTAIRE DE HOUNSPOLDER – DE VERBORGEN WERKELIJKHEID, DICHTBIJ
- NIEUWE CURSUS MOET DIRIGENTENTEKORT IN NOORD-NEDERLAND TEGENGAAN
- ONDUIDELIJKE ROLAFBAKENING WONINGCORPORATIES: TUSSEN STENEN EN SOCIALE VRAGEN

Vrijwilligers zijn van harte welkom bij Leovardia aan het Kalverdijkje. Vrijwilligerswerk kan ook voor korte perioden verricht worden. Ook mensen die geen lid zijn van de Vereniging Leovardia zijn zeer welkom als vrijwilliger.

VV LEOVARDIA

Door Andries Veldman

'Je mist het hele specifieke van jouw voetballende kind als je niet meedoet met de club.' Voetbalvereniging Leovardia heeft vrijwilligers nodig. De honderd vrijwilligers die nu bijna dagelijks in touw zijn, zijn met te weinig om de vereniging goed te laten functioneren. Eigenlijk zou dit aantal verdubbeld moeten worden, zegt voorzitter Alfred Tibben.

Je weet gewoon niet hoe VEELZIJDIG en INTERESSANT vrijwilligerswerk kan zijn

Aan de lange stamtafel in de kantine van Leovardia zit Alfred Tibben gekleurd papier te knippen. Het papier dient voor de feestelijkheden die even later zullen plaatsvinden in aanwezigheid van sportwethouder Gijs Jacobse van Gemeentebelangen. 'Ja, dit hoort er allemaal bij.' Als voorzitter is Tibben vrijwel dagelijks op de terreinen van Leovardia te vinden om handen spandiensten te verlenen, maar dient vaker nog als luisterend oor.

Sportclub Leovardia is de fusievereniging die in 2013 ontstond na het samengaan van de verenigingen VV Rood Geel (1921-2013) en VV Leeuwarden (1917-2013). 'Dat waren arbeidersploegen die in de jaren zestig en zeventig in de hoogste regionen speelden.' Namen van gevierde spelers en ook medewerkers hangen op het erebord in de gang van het grote clubgebouw. De laatste tijd zijn daar geen nieuwe namen aan toegevoegd. De vereniging ging in enkele jaren terug van 1100 leden naar 600 nu. Voorzitter Tibben heeft hiervoor enkele

redenen. 'Tijdens en net na de fusie lijkt alles te lukken. Dan is er enthousiasme en werden de voorkomende werkzaamheden soepel opgepakt.' De coronaperiode gooide roet in het eten. 'Corona was de klap. Je bent opeens geen club meer. Tot die tijd was je verbonden met elkaar, na die tijd ging die verbondenheid verloren. Leden verlieten de vereniging en daar is de club nooit meer van hersteld.'

Er speelt nog iets anders en dat steekt de voorzitter en de enkele hardwerkende verenigingsleden.

'Vrijwilliger Marijke staat nu al veertien uur achter elkaar in de keuken, dat is niet gezond meer'

Henk Dikken (44 jaar vrijwilliger) en Remi Veldman (de secretaris die drie jaar geleden al wilde stoppen maar nog altijd actief is omdat er geen vervanger zich heeft aangediend) zijn inmiddels aan de stamtafel aangeschoven. 'Mensen zijn meer consumenten geworden. In de jaren zestig en zeventig had je familieclubs. Hele families stonden aan de lijn om hun voetballers aan te moedigen en ze hielpen mee in de kantine of bij de voorbereidingen voor de wedstrijden. Dat is nu niet meer zo. Dat verenigingsleden tien uur per jaar vrijwilligerswerk verrichten, dat is toch niet te veel gevraagd? Het zijn simpele dingen waar we om vragen, maar er wordt geen gevolg aan gegeven. Met dertig jeugdteams hebben we nu 75 vrijwilligers in de benen en dan hebben we nog 30 man voor andere taken. Eigenlijk zouden dat er in totaal 200 moeten zijn. Er zijn al voetbalverenigingen die de leden vrijkopen van diensten. Die betalen 80 euro bovenop de jaarlijkse contributie en zijn dan vrijgesteld van vrijwilligerswerk. Eigenlijk voelen we daar niets voor, maar misschien moeten wij

dit systeem ook gaan hanteren.' Henk Dikken: 'Vroeger had je het project Bankzitters, dat door de gemeente werd ondersteund. Jongeren kwamen hierdoor weer in een arbeidsritme. Eén is lasser geworden, enkele anderen vonden ook een baan.' Nadat de gemeente de subsidie stopte, was het gedaan met het project Bankzitters. Remi Veldman: 'Ik zorg voor de website en voor het doorsturen van de mails. Ik ben de interne postbode. Zonder oude knarren kunnen ze niks. Dat is een trieste constatering.'

Alfred Tibben: 'Op zaterdag zijn de meeste ouders niet bij de wedstrijden aanwezig. Ze zetten hun kind bij de poort af en vertrekken. Wij zijn opleiders, geen opvoeders en dat vergeten ze. Vrijwilliger Marijke staat nu al veertien uur achter elkaar in de keuken, dat is niet gezond meer. We moeten onze mensen ontlasten. Ik ben hier bijna iedere avond, meestal om te luisteren wat er speelt en te bespreken hoe we problemen gaan oplossen.'

Waar ik blij van word? Als zaterdagochtend alles loopt.'

TOM'S

NOVEMBER AANBIEDING

BOERENSCHNITZEL?

SCHNELL NAAR TOM'S!

KIP OF VARKENS SCHNITZEL, GESERVEERD MET FRITES EN SALADE

ACTIEPRIJS

€16⁹⁵

Cambuurplein 1a, Leeuwarden WWW.TOMSCAFETARIA.NL

LEONIDAS

IN DE KLEINE KERKSTRAAT:

EEN ETALAGE MET EEN KASSA

Advertorial • Foto's: Simon van der Woude

‘Eigenlijk is deze vestiging van Leonidas in de Kleine Kerkstraat onze etalage voor al onze zakelijke activiteiten. En als het om horecabedrijven gaat dan stomen we op naar de vijftig zaken. Dat zijn ondernemers die hun gasten in de watten leggen met het aanbod van onze heerlijke bonbons. De naam Leonidas spreekt voor zichzelf: kwaliteit van de bovenste plank. Daar hoeven we gelukkig weinig woorden aan vuil te maken. De Belgische bonbonmakers nemen geen genoeg met discutabele ingrediënten.’

Natuurlijk verkoop ik graag chocola aan de willekeurige passant in deze straat, maar we doen veel meer. Zo rijgen we stap voor stap mooie ondernemingen aan onze ketting die hun gasten willen verrassen met onze fijne handgemaakte producten.’

Horecaondernemingen weten het filiaal van Leonidas inmiddels blind te vinden. Jan-Piet Broersma: ‘De echte horecaondernemer wil in alle facetten kwaliteit bieden. Die let op details. Leonidas is een naam die klinkt als een Belgische klok, de nadreun van kwaliteit echoot lang. Wat ik ook plezierig vind, de Belg zou plezant zeggen, is dat de prijs-kwaliteitsverhouding voor de horeca zeer gunstig is. Daar kijken de ondernemers vaak van op.’

Inmiddels levert Jan-Piet Broersma aan diverse horecaondernemingen. ‘Bij Fire op de Nieuwestad weten ze hun gasten te verwennen. Daar bieden we een fraai doosje aan met daarin drie bonbons. Dat is gewoon nagenieten als je na je bezoek neerzigt in je eigen fauteuil. Wie zou dat nou niet willen? Heerlijk toch?’

‘Eigenlijk is ons kleine zaakje in de Kleine Kerkstraat van 23 vierkante meter een etalage met een kassa. De verkopen aan particulieren zijn mij zeer lief en die aan horecabedrijven en andere ondernemingen komen op stoom. En wil men wat speciaals dan is dat vaak mogelijk. Bel me op of kom langs, dan vertel ik de mogelijkheden.’

OP NAAR DE VIJFTIG!

Leonidas is bezig met een opmars binnen de horecabedrijven

9 DAGBOEK VAN EEN BURGEMEESTER

Donderdag

Na het belletje van Hernri Bontenbal met het verzoek om informateur te worden heb ik, weliswaar bij gedempt licht, een indianendansje rond mijn bureau gemaakt. Drie weken naar het Haagse, hoe heerlijk is dat? Even weg van het eeuwige getuur naar de Oranjeboom voor mijn werkkamer. Weg bij al het geneuzel over zich afscheidende raadsleden. De mienskip moet het maar even zonder mij uitzoeken.

Meteen een kamer laten boeken in Des Indes en een tafel besproken bij De Poentjak. En helemaal niemand hier die de vinger opsteekt, zo van: kan dat zomaar? Kunt u hier wel gemist worden? Een beetje gepruttel van de FNP, maar verder echt he-le-maal niemand. Zou ik een weekje langer kunnen wegblijven? Maar toch: is het iets om ongerust van te worden? Natuurlijk ben ik vervangbaar. Zouden ze mijn bureau gewoon leeg laten en er een fotootje van mij op plaatsen? Nou ja, waar maak ik mij nou druk om: het landsbelang roept! De wethouders hebben hun handen momenteel meer dan vol aan de perikelen rond de verkiezingslijsten en aan de campagnes die langzaam worden opgestart voor ons grote democratisch gebeuren volgend jaar maart. Zelfs collega Nathalie komt los van de grond. Misschien ben ik helemaal niet te vervangen, kan zijn.

Alles leek met dat telefoontje van Henri Bontenbal voor mij op zijn plek te vallen. Terug in het oog van de storm. Geen gekke dingen doen nu. Ik hoop wel dat Bontenbal mijn mild afkeurende kritiek op hem in eerdere afleveringen van dit dagboek niet heeft gelezen. Mogelijk staat hij op dezelfde manier in het leven als ik: gewoon verwonderd door het leven stappen. Eenvoudig zo van: wat overkomt mij nou? En daarnaast heel af en toe iets van een strategie uitventen.

Vandaar dat ik mij liet inviteren bij Tim de Wit. Af en toe je snuit op de tv laten zien om de goegemeente eraan te herinneren dat je er nog bent. Daar een paar zinnen foutloos uitspreken, de kijker bedienen, iets van statuus etaleren, glimlachen en een goed geprepareerde, weinig opschudding veroorzakende gedachte vertolken. Voor je het weet, word je door de journalisten van Nieuwsuur als zwaargewicht aangeduid. In dit land schiet je in een nanoseconde van lichtgewicht naar zwaargewicht, zoals ik tegenwoordig word aangeduid. Zelf heb ik het idee dat ik maar wat rondfladder. Wellicht ben ik een zwaarwichtige rondfladderaar. Wat maakt het ook uit. En nu sta ik er ineens helemaal alleen voor. In het landsbelang dacht ik met Hans Wijers van D66 aan de slag te gaan. Nog zo’n zwaargewicht. Even was ik bang om als bijwagen te moeten fungeren. Van schrik vergiste ik me zelfs in de stad waar ik burgemeester van ben. Amper bekomen van de eervolle aanstelling

riep ik zomaar en plein public dat ik burgemeester van Groningen ben. Ik kon het nog net half inslikken. Je zult maar over Groningen van je voetstuk vallen.

En nu wordt mij plots de hoofdrol in de schoot geworpen. En waarom eigenlijk? Dat Wijers mogelijk gesproken heeft over VVD’ster Yesilgöz als leugenaar is toch niet gelogen? Dat weet toch iedereen. En moet je nou zo zwaar tillen aan de strofe ‘feeks van de VVD?’ Was het niet kamervoorzitter Bosma die Sigrid Kaag te boek zette als heks? Mijzelf noemen ze in de hoofdplaats vanwege mijn zonder juridische tussenkomst van derden (en daardoor doortastend) woninguitzettingsbeleid regelmatig Xibrand. Moet ik daar in mijn sponde wakker van gaan liggen? Welnee. Waar ik wel wakker van lig, is dat alle ogen nu op mij gericht zijn. In de schaduw van de grote Wijers met al zijn plannen dacht ik nog een kleine nuance hier en daar aan te kunnen brengen. Ik kan nu toch moeilijk aan komen zetten met mijn wens tot verplicht zingen van het volkslied in het basisonderwijs?’

Vrijdag

Hè, bah, toch wat onrustig geslapen. Nu ligt de toekomst van het gehele land in mijn handen. Mogelijk dat het Torentje voor mij in zicht komt. En dat terwijl ik er in mijn periode als CDA-partijleider me enigszins met een jantje-van-leiden van heb afge maakt. Stikstof, ach, noem de hele riedel maar op, ik ben medeverantwoordelijk geweest voor de algehele stilstand in het land. Jetten zal me ongetwijfeld achter de broek zitten, die is van de nieuwe politiek. Net als Wijers, die de kleine p van politiek verafschuwde.

Jetten zal ook raar hebben opgekeken dat ik nu de leiding op me heb genomen. Mij werd destijds na het debacle met Wilders en tijdens Rutte 2 verweten dat ik op ‘verantwoordelijkheidsvakantie’ was gegaan. Met klamme handjes vraag ik me nu af: wat zal ik eens bekokstoven? Als zwaargewicht krijg ik automatisch de termen ‘mastodont’ en ‘ouwe politiek’ voor de voeten geworpen. Ik had mijn tactiek al klaar, mocht Wijers het milieu en die vernieuwingsfratsen prominent op de agenda hebben willen zetten. Dan had ik hem fijntjes kunnen herinneren aan zijn uitspraken als baas van het chemieconcern AkzoNobel. Wat stond die Wijers zich toentertijd te verkneukelen toen hij zei dol te zijn op mensen die verhuizen. Dan schilderen ze hun huis vóór verkoop met AkzoNobel-verf en daarna neemt ook de nieuwe bewoner de kwast ter hand. Twee keer kassa! Geen letter over de milieubelasting van al dat geverf! Iets om in de achterzak te houden als Hans moeilijk gaat doen, dacht ik nog. Verdorie, zit ik meteen weer in die politieke spelletjes. Foei! Dat is nu helemaal niet meer nodig. Op naar Des Indes en De Poentjak! En garde!

EEN NIEUWE AFLEVERING VAN MIJN DAGBOEK
LEEST U OP LIWWADDERS.NL. BELEEFD AANBEVOLEN.

WAT IS ER TOCH MIS MET

DIE VIJF ZETELS VERLOOR

EN IN LEEUWARDEN AL JARENLANG

OP EEN GLIJDENDE SCHAAAL

NAAR BENEDEN ZIT?

Door Andries Veldman
Beeld Anton Feddema

ROOD VAN DE TROON GESTOTEN, zo luidde de kop van de Leeuwarder Courant na de verkiezingen voor de Tweede Kamer. Dit is verrassend, omdat het provinciale dagblad nog niet eerder zo duidelijk benoemd heeft dat de lokale PvdA stevig verlies lijdt en dat al jarenlang. Al eerder werden de sociaaldemocraten voorbijgestreefd door andere partijen zonder dat het doorbreken van de rode hegemonie in Leeuwarden in het provinciale dagblad expliciet werd beschreven. Des te opmerkelijker was de stemming die er heerste tijdens de bijeenkomst van de fusiepartij GroenLinks/PvdA die afgelopen zaterdag in Café Z aan het Zaailand. Hier blaakte de meerderheid nog van zelfvertrouwen en werden er geen woorden vuil gemaakt aan hun concurrenten, die inmiddels zonder al te veel moeite een robuuste plaats in de Leeuwarder samenleving hebben ingenomen. Stemlokalen waar decennialang rood werd gestemd vershoten van kleur.

ENKELE OBSERVATIES TIJDENS DE BIJEENKOMST IN CAFÉ Z:

Wie zaterdagmorgen de zaal in ogenschouw nam, zag veel oude, vertrouwde gezichten. De immer vrolijke Mohammed Benmhammed (voormalig raadslid in Leeuwarden en in het dagelijks leven ambtenaar voor het sociale domein in de gemeente Súdwest-Fryslân) was present en vulde de zaal met zijn aanstekelijke lach. De in een mooie trui gestoken Klaas Zwart (ambtenaar bij de provincie Friesland) was er ook. Amerins Dikken (ex-fractievoorzitter in Leeuwarden) gaf hoog op van haar wijkpanel binnenstad ('Die wijkpanels functioneren overall heel goed'). Ook Jenny Bouma (wethouder in de opgeheven gemeente Boarnsterhim; ondernemer, tevens bekend om haar belangenverstrengeling met de vastgoedsector) ontbrak niet. Peter de Haan (oud-ambtenaar van de provincie Friesland) en Eline de Koning (raadslid en voormalig docent bij het Friesland College) zaten stilletjes aan de zijkant. Vrijwel allemaal goed in het vel, met een mooie baan of gepensioneerd, bovenmodaal inkomen, fijne woning, elektrische fiets, gerieflijke auto voor de deur en een camper of jacht om eropuit te trekken, drie à vier vakanties per jaar. In het zaaltje was de arbeider (de A van PvdA) in geen velden of wegen te bekennen. Van de kloof tussen arm en rijk of stad en platteland was ook al weinig te merken. 'Waarom staat er geen schoonmaker op de lijst?', vroeg Thewis Kooistra. 'Tsja, als die zich niet aandient komt die er ook niet op', antwoordde Elsa van der Hoek, voorzitter van de kandidaatstелlingscommissie. Deze uitspraak getuigde niet van al te veel inspanning om deze toch onwenselijke gang van zaken te keren.

Wat is er toch mis met de PvdA die landelijk vijf zetels verloor (20 procent) en in Leeuwarden al jarenlang op een glijdende schaal naar onderen zit? De PvdA werd eerder al door partijgenoten, onder andere door voormalig partijleider Wouter Bos, omschreven als de partij die omziet

naar de mensheid maar daarbij de mens vergeet. Aandacht voor de arbeider, werknemer of medewerker lijkt ook in Leeuwarden geheel te zijn verdwenen, getuige de structurele opmars van rechtse partijen. Zij die zich tot deze groeperingen rekenen zijn boos. Misschien ongefundeerd boos, dat zou best kunnen, maar ze zien de 'nieuwe' partij eerder als vijand dan als vriend. Ze geloven niet meer in de fraaie teksten in het nieuwe verkiezingsprogramma die voorspoed beloven. Ze worden geconfronteerd met hogere lasten en zien ervan af om toeslagen waar ze nota bene recht op hebben aan te vragen omdat ze bang zijn in een kluwen van procedures terecht te komen. Ze zijn de wirwar van soms tegengestelde regels beu, missen het overzicht wanneer ze van het gas af moeten en kunnen de door het wisselende beleid rond het plaatsen van zonnepanelen de financiële gevolgen niet overzien.

Onderwijl zit de Leeuwarder fusiepartij in een cocon. Zaterdag leek de partij even op die van VVD-partijleider Dilan Yesilgöz, die haar verlies als winst presenteerde en op het podium een vreugdedansje deed, toen PvdA-partijprominent Hetty Jansen vertelde dat ondanks eerdere tellingen in Leeuwarden haar partij toch als grootste uit de bus was gekomen. Ondanks een verlies van 7 procent steeg er applaus op in het met honderdtwintig leden volgepakte zaaltje. Er werd nog net niet gedanst. GroenLinks/PvdA oogde in Café Z als een fijne familie met in hun midden een paar zwarte schapen.

Kritiek werd vakkundig gepareerd. Twee leden vonden hun eerder geuite kritiek op de nieuwe lijstaanvoerders en wethouders Hein de Haan en Nathalie Kramers niet terug in het verslag van de vorige ledenvergadering. Ze vroegen zich af hoe dat kon. Een ander lid was verrast door de telling van de stemmen tijdens de vergadering. Het bleek dat zij die van beide partijen lid zijn gebruik konden maken van twee stembiljetten. Het lid vond het financieel bezwaarlijk om van beide verenigingen lid te wor-

Stal je fiets voor niets in Leeuwarden centrum

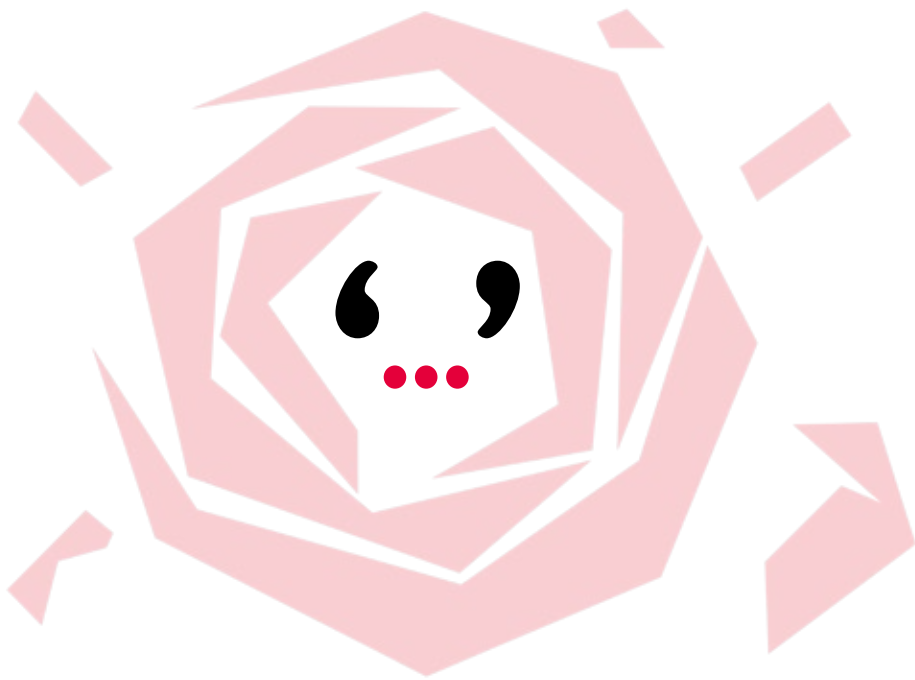
Met je fiets, e-bike of scooter naar de binnenstad? Stal hem dan gratis in één van onze fietsenstallingen aan de Sint Jacobsstraat of het Zaailand en wandel zo de binnenstad in. Scan voor meer informatie de QR code of kijk op fietsenstallingleeuwarden.nl

Ze geloven niet meer in de fraaie teksten
in het nieuwe verkiezingsprogramma
die voorspoed beloven

DE PVDA?

DE PVDA HEEFT GEEN VERHAAL, dat waren de woorden die voormalig PvdA-voorzitter Hans Spekman uitsprak bij de senioren van de partij in het Leeuwarder Sonnenborgh, een groep die inmiddels geruisloos is opgeheven. Tegenwoordig is een goed verhaal overbodig. Een goede campagne lijkt de doorslag te geven. Maar hoe voer je een goede campagne wanneer de kiezers je niet mogen? Zelfs als het een bekwaam bestuurder als Frans Timmermans betreft? Heeft het toch te maken met geloofwaardigheid? Want hoe toon je geloofwaardigheid als sociaaldemocratische partij wanneer je je moet verantwoorden voor missers zoals het liberale woningbeleid, het achterhouden van relevante informatie over het vogelgebied De Hem, een failliet festivalbeleid waar rechters keer op keer de gemeente (lees PvdA) in het ongelijk stelden, het achterhouden van cruciale informatie over het Regionale Opvangcentrum, het wegzetten van honderden stadgenoten die Zalen Schaaf wilden behouden waarbij vervolgens het winnende plan in een fiasco eindigde en de flop van het culturele festijn Arcadia op het Oldehoofsterkerkhof?

den. Toch nog die kloof, zelfs binnen de ledenvergadering. Maar het welvarende deel van de ledenvergadering bleek niet bereid tot een handreiking of financiële tegemoetkoming.

Een aanpassing (amendement) van het bouwbeleid rond vogelgebied De Hem werd afgeraden en vervolgens afgekeurd. Er was stevig over vergaderd, maar het bouwbeleid van de PvdA-wethouder De Haan bleef overeind. Volgens een toelichting van PvdA-fractievoorzitter Lydia van Santen was hierover al zeventien keer in de raad vergaderd en dat was genoeg zo. Bovendien liggen er al afspraken met bouwers en aannemers. Meestal worden die gesloten met de clausule: na goedkeuring van de raad, maar de vergadering zag nu al dat het goed was. Een nieuw landbouwbeleid, in detail toegelicht door Sietze Schukking, ging ook van tafel. Ondanks dat Schukking betoogde dat zijn voorstel alleen maar voordelen heeft en weinig kost, heerste er groot wantrouwen ten aanzien van de opsteller. De uitvoerige beschouwing werd afgeraden en vervolgens afgekeurd. Zijn voorstel werd kri-

tisch aangehoord: ‘Welk belang heeft u hierbij?’

Na de amendementen was het de beurt aan de nieuwe lijst met kandidaat-raadsleden voor de gemeenteraadsverkiezingen die in maart 2026 worden gehouden. De presentatie van de voorlopige lijst gaf onlangs veel rumoer. Belangrijkste afwezige op de lijst is GroenLinks-fractievoorzitter Femke Molenaar. Bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen in haar eentje nog goed voor vier raadszetels, is zij nergens op de lijst te bekennen. Zij was tot ieders verbazing, behalve dan van de leden van de kandidaatstarringscommissie, geheel van de lijst verdwenen. Wie de overwinningfoto van GroenLinks in de Leeuwarder Courant van maart 2022 nog eens bekijkt (hier) ziet hoe Molenaar enthousiast omarmd wordt na een succesvolle campagne die vooral via de sociale media werd gevoerd. Wie de foto nog eens extra goed bekijkt, ziet ook het betouterde gezicht van PvdA-mastodont Hetty Jansen (witte trui, rode sjaal), nu lid van de kandidaatstarringscommissie.

Dat Molenaar van de lijst is geschrapt komt, zo wordt allerwegen aangenomen, door haar onorthodoxe manier van politiek bedrijven. Ze pakt vol vuur zaken op die volgens haar extra aandacht behoeven. Twee van haar pleitbezorgers die haar hoog op de lijst geplaatst wilden zien brachten naar voren dat Molenaar het raadslid is die de meeste beleidsombuigingen heeft gerealiseerd. Dat gaat van aandacht voor achtergestelde Antillianen tot rechten voor woonwagendwoners. Ook voor buitenparlementaire acties draait de politica haar hand niet om. Een andere reden om haar van de lijst te schrappen was haar robuuste reactie in de richting van de kandidaatstarringscommissie toen ze vernam dat ze op plek 16 was beland. Daarop verwijderde de commissie haar helemaal van de lijst. De commissie wenste zaterdag geen opening van zaken te geven. Het bestuur gaf geen ruimte voor hoor en wederhoor. Volgens de reglementen was hierin niet voorzien. De leden lieten het voor wat het was. Er kan nu door alle leden, ook zij die niet aanwezig waren, tot en met 10 november worden gestemd.

‘Er worden bij jullie geen zoete broodjes gebakken.
Ga zo door’

JOKE BUSTRA-JORNA IN SNACKBAR DE LORENTZ

‘Een kleinen Baedeker’

MEINDERT SCHROOR

Un paar weken leden tikte ik un moai reisgidske oppe kop fan dizze goeie ouwe stad út 1881. Dat gebeurde fansels bij wat al feertech jaar myn faste boekekraam is oppe frijdechsmark: *Gino Smit fan Antiquariaat Smit & Bos*. Un man dy’t met syn boekekraam de kultuer in dizze stad en omgeving al desennialang op nivo houdt en wat mij betreft al lang en breed un lintsje ferdiënt het.

Ut gidske is ‘n útgate fan W. Eekhoff en Zoon en – let op ut ferskiningsjaar 1881 – fan syn seun Johannes Theodorus. Dy had in januari 1874 de saak fan senior overnomen. Wopke self had inmiddels in 1880 ut tideleke met ut eeuwege ferwisseld. As geograaf en histoarikus hew ik my fansels fut in dit drukwerkje ferdiept en wat ik al docht: ut blykt de oudste gids fan oanse stad te wezen. Destiids te koop foor un luttele seven stuvers (f. 0,35). Oudste gids dus; Aardryks- en geskiëdkundege beskryvingen over Liwwadden inne werken fan Kempius (1588), Emmius (1616), Winsemius (1622) en Schotanus (1664) evenas de útslútend an oanse stad wijde boeken fan Gabbema (1701-1703) en Eekhoff senior (1846) nyt metrekend.

Wat fut opfalt is dat ferwezen wudt naar de ligging fanne stad, de froegere residensy fan de stadhouders, de ‘bevallige’ wandelwegen en ut resent toevoegde Stationskettier (‘een nieuw prachtig gedeelte’). De 30.000 inwoaners fonnen destyds emploai in ‘een levendigen binnenlandschen handel en in talrijke goud- en zilversmederijen’. Fedders wurdt de drukte fan de frijdechse merk onder de andacht brocht oppe ‘Nieuwe veemarkt’ (sins 1867 de Ouwe Feemark fan 1874-1963) en in het ‘nieuwe Beurs- en Waaggebouw’. En, in dat (handels)ferband, wudde oek frijwel sonder útsondering verwezen naar straten dy’t over of langs ut water lêge: Lange Pyp, Skavernek, Nieuwestad, Foortreek en Tûnen. Wat ‘n segen dat dy grachten noait dempt binne (!!) ondanks plannen daartoe rond 1900 en de jaren 1950. Dat toentertyd reizen en dus oek dit gidske fooral bedoeld was foor de welgegoeden blykt út de opsomming van de voornaamste (heren) sociëteiten. Met dat drietal – De Groate Sociëteit, Amicitia en de Harmonie – falt de eerste paragraaf al meteen mette deur binnen.

De daarop volgende beskryving van de ‘voornaamste gebouwen, gestichten, inrichtingen enz’. begint selfs met De Harmonie en andere gebouwen, dy’t met een enkele útsondering toen nog maar kotleden opend waren.

Behalve de Harmonie self (7 mei 1881 open), Paleis van Justitie (1847), Old Burger Weeshuis (1876), Beurs (1880), Gevangen (1877) en Kantongerecht/IJk-kantoor (1880). De belangrykste monumenten seas De Kanse-larij, Oldehove, Stadhuis en Waag kwammen pas an ut einde an bod. De rest fanne kerken, skoalen, gast- en weeshúzen, kunstversamelingen, ‘de sierlijk aangelegde Stedelijke Begraafplaats met de daar heen leidende Kerkhoflaan’ (Spanjaardslaan) wudden in één alinea afdeen. Selfs de drukker fan dit werkje was noch mar krekt begonnen, namelek in 1874: de Coöperatieve Handelsdrukkerij.

In ut tweede gedeelte wudde allerhande rydtoeren met peerd en wagen of koets deur Frysland en oek per spoar of stoomboot beskreven. Opmerkelek is de titel fan ut gidske. Nyt *Gids van Leeuwarden*, mar *Gids in Leeuwarden*. Fandaar oek ‘n paragraaf met de adressen en openingstijden fan de kantoren fan ferskillende overhydsinstansys en banken, naast hotels, logementen, herbergen, sociëteiten, bier- en koffyhuizen en restaurants. Ut boekje wees jou as ut ware de wech deur de stad. Fandaar *in*, in plaats fan *van*.

Un hele praktyse gids kottom met as útsmiter tien bladsiden met adfertensys. Eileks is dat ut leukste deel. Fan un ‘buitengewoon aanbod’ van een silveren silinder horloazje fan f 11,- van Kleiterp oppe Fleesmerk (Nieuwestad NZ se’n bitsje tussen Nieuwesteech en Lange Pyp) tot en met de groate Bazar fan Titus Postma oppe Voorstreek, een saak fan nasjonale statuut en foorloper fan ut groot winkelbedryf in dizze stad en ut omringende Nederland! Titus was se’n bitsje de earste dy’t syn adfertensys nyt alleen lardearde met plaatsjes (in dit gidske beperkt tot un wizende hand) mar oek met fermeldingen fan prijzen.

De *Leeuwarder Courant* roemde op 12 juli 1881 in syn ressensy de folgorde fanne gebouwen inne looprout, ‘zoodat men zich niet telkens van het eene gedeelte der stad naar het andere behoeft te begeven, om de gebouwen te bezichtigen’. Dan had ut mear foor de hand leit dat in plaats fanne Harmonie in ut súdwesten fanne stad begonnen was met de feemark waar oek de belangrykste hotels waren. Maar krektlikegoëd stond neffens de resensent in ut boekje ‘meer dan één zaak in beschreven’ dy’t hem ‘niet of minder volledig bekend was’. Daar slút ik my 144 jaar na dato bij an wat dizze ‘kleine Baedeker’ betreft van wat destiids noch de negende stad fan oans land was: Liwwadden.

PATAT STOOFVLEES OF GOULASH ZIJN ONZE TOPPERS

Advertorial • Foto: Marchje Andringa

'Een patatje stoofvlees is bij snackbar Montana een écht hoogtepunt. Iedereen, jong en oud, roemen ons product. De smaak herinnert velen aan hun beppe die urenlang het suddervlees op het vuur hadden staan. Suddervlees in optima forma! Dat is voor mij ook precies de sfeer die we hier willen creëren.' Priscilla Rinsma is het gezicht van snackbar Montana aan de Bilgaardpassage in de gelijknamige wijk. Sinds oktober vorig jaar presenteert ze samen met man Harm hier de heerlijkste producten met een persoonlijke touch.

'Wat ik hier doe, is een plezierige sfeer creëren. Een snackbar is vaak alleen maar een snackbar, maar Montana is meer. We willen ons onderscheiden met onze producten én met het hartelijk bejegenen van onze klanten.' Dat dit laatste wordt gewaardeerd is zichtbaar op het terras, waar regelmatig bewoners uit de buurt neerstrijken voor een kopje koffie en een praatje. 'Dat laatste is gewoon erg belangrijk. Ik stel belangstelling in het wel en wee van mijn klanten en dat wordt op prijs gesteld. Je hebt een kleine onderneming en daar moet je zorgvuldig mee omgaan, maar je moet ook aan je klanten denken en belangstelling tonen voor waar zij mee bezig zijn.'

Onlangs stopten er achter elkaar een aantal bussen met passagiers uit zorgcentra voor de deur. Priscilla: 'Die waren geattendeerd op Montana en wilden bij ons iets nuttigen. Na bus één kwamen er meerdere bussen met bezoekers. Dat kun je toch wel als een compliment beschouwen. Dan hebben we iets goed gedaan.'

Priscilla: 'Wie goed doet, goed ontmoet, dat spreekwoord staat voorop in deze snackbar. Er is weinig voor nodig om een goede sfeer in je zaak te krijgen en te behouden. Daarnaast is het natuurlijk

van belang dat jouw producten in orde zijn. We hebben gekozen voor het normale assortiment. Geen toeters en bellen. Aan de gangbare producten voegen we soms iets toe, zoals Parmezaanse kaas. Wat we doen, willen we goed doen. We doen hier geen aparte dingen. We houden niet van poespas. Gewoon fijne producten.'

Priscilla: 'Patat stoofvlees of goulash zijn onze toppers. Warm vlees, kipsaté en sharma lopen ook prima. We kopen het vlees in bij de Húzumer Slager en bij de poelier, mooie en vertrouwde adressen. Een groot deel van de klanten is 50-plus en die weten onze inzet, presentatie en betrokkenheid te waarderen. En ze vertellen me regelmatig

dat wanneer ze patat met stoofvlees voor hun neus hebben staan dat de herinnering aan vroeger opspeelt. Dit is precies zoals beppe of mijn moeder het maakte. Ook daar werd het vlees langzaam ge-gaard. Dat stond soms wel tien uur op het petroleumstel. Ik vind dergelijke tradities waardevol.'

'We bieden onze producten voor normale prijzen aan. We letten liever op de prijzen bij de groothandel om voor onze klanten het prijspeil laag te houden. Soms verdienen je wat minder, dan is dat maar zo. Je moet er ook zelf bij zijn. In andere zaken zetten ze jongeren aan het werk, die het werk soms niet zien. Het gaat om dat beetje extra. We

REUZE AANBIEDING
WOENSDAGDEAL
• PORTIE PATAT MET SAUS
• KROKET OF FRIKANDEL
• FRISDRANK
VOOR 7,50

'Wie goed doet, goed ontmoet, dat spreekwoord staat voorop in deze snackbar'

merken dat het enthousiasme over onze aanpak mond-tot-mond gaat en dat is toch wel de beste reclame.'

Veilig én goed zichtbaar de weg op!

AXA BIKE

DWN30 verlichtingsset
40.95

AJUS

Urban-I 3.0 signal helm
99.95

AXA BIKE

Aircompressor Compact 10.0 vloerpomp
34.95

standaard **superservice**

Allesmaal inbegrepen bij je nieuwe fiets.

- ✓ Altijd inruil mogelijkheden.
- ✓ Altijd een leenfiets.
- ✓ Vijf jaar dealergarantie op e-bikes.
- ✓ En: nog veel meer!

*m.u.v. actieprijs, vraag naar de mogelijkheden.
**met van toezetting op e-bikes

BIKE Totaal | MIENT DE VRIES

Pier Panderstraat 1
8913 CH Leeuwarden

Westeinde 1a
9079 LH St. Jacobiparochie

088 654 33 22
biketotaalmientdevries.nl

DONATEURS

ZIJN

BROODNODIG

VOOR GOEDE

JOURNALISTIEK

**DOE MEE,
DONEER!**

KIJK OP

WWW.LIWWADDERS.NL

Vergaderen | Lunch | Diner | Borrel

De Hofdame

Aan de voet van de Oldehove!

www.de-hofdame.nl

KN KEUKEN
RENOVATIE
n e d e r l a n d

Regio Leeuwarden

- ◆ nieuwe keukendeuren
- ◆ nieuwe scharnieren
- ◆ nieuwe werkbladen
- ◆ nieuwe apparaten
- ◆ nieuwe kranen

Als het om de euro's gaat!

keukenrenovatienederland.nl

06 - 2856 3755

Eddy&Henny:

**'Hy ken
gewoan in
Den Haag
blieve'**

EDDY 'We binne even op 'e Skraans an ut peilen weest.'

HENNY 'Op de stoep bij de Action hadden we de eensluidende conclusie al te pakken.'

EDDY 'Hy ken gewoan in Den Haag blieve.'

HENNY 'De ophaalbruggen kenne omhoog. De spoorbrug in 'e ruststand. At ie hier is, sien je um nyt. En at ie dur nyt is, mis je um al helemaal nyt. Je mutte dur eerst 100 foor wudde, dan komt ie langs.'

EDDY 'Dat duurt oans te lang. Wij hewwe gien Ipsos nodech.'

HENNY 'An un natte vinger hewwe we genoeg. At je prate met de meensen dan weet je wat dur leeft. Dat ontbreekt er bij sukken.'

*U kunt met ons uw wensen bespreken voor uw uitvaart.
Neem daarvoor vrijblijvend contact met ons op.*

MANNING
Uitvaartzorg

met liefde geregeld
ongeacht uw verzekering of lidmaatschap

058 - 844 83 65 | www.manninguitvaartzorg.nl

HoutbouwdeBruin

Dé specialist in geïmpregneerde houtbouwproducten

De Swette 1c, 9269 RC, Feanwâlden | www.houtbouwdebruin.nl | Telefoon: 06-22510084

MAATWERK IN HOUTBOUW

Houtbouw de Bruin is al ruim 30 jaar gespecialiseerd in houtbouw producten op maat en naar wens gebouwd. U heeft bij ons een grote keus uit diverse houtsoorten en profileringen. Uniek is ons assortiment geïmpregneerd vuren-hout in maar liefst 7 verschillende kleuren.

TUINHUIZEN & KAPSCHUREN

Op zoek naar een prachtig tuinhuis met platdak en eventueel uitgebreid met een overkapping? Of eindelijk ruimte voor een fraaie landelijke kapschuur met overkapping? Wij maken deze luxe modellen in elke gewenste afmeting.

Inspiratie nodig? Bezoek dan ook eens onze website en bekijk de voorbeelden van de vele modellen die wij reeds hebben geplaatst.

LUXE TUINKAMERS MET OF ZONDER BERGING

De huidige trend van afgelopen jaar! Onze luxe tuinkamers volledig op maat gemaakt en inclusief glazen schuifwand. Uiteraard naar wens voorzien van een houten vloer en fraaie binnenbetimmering naar keuze. Leverbaar in diverse profileringen en kleuren. Bezoek vrijblijvend onze overdekte showroom en wij laten u graag de mogelijkheden zien.

HOUTBOUW DE BRUIN - BUITENGEWOON GOED IN KWALITEIT EN PRIJS!

KANTOREN
VERGADEREN
FLEXWERKEN
LUNCHEN

Op zoek naar een
dynamische werkplek
of vergaderlocatie?

Bekijk ons aanbod op
www.crystalic.nl

LEEWARDEN | FRANÇOIS HAVERSCHMIDTWEI 2 | 8914 BC | THE NETHERLANDS

